

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 200 lir

Leto XXXIV. Št. 161 (10.073)

TRST, nedelja, 9. julija 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

SOCIALIST PRVIČ IZVOLJEN NA KVIRINAL Z GLASOVI VSEH DEMOKRATIČNIH STRANK

Pertini predsednik republike

Stari partizan na Kvirinalu

Pri 82 letih se Sandro Pertini povzpne na Kvirinal, na sam vrh italijanske republike. Ko je v zbornici komentiral razne kandidature je Giorgio Amendola uzklil, da mu spomin uhaja v leta osvobodilnega boja in k letom CLN. Dejanje pa se je zgodilo, da je po tridesetih letih bila obnovljena enotnost antifašističnih sil ob imenu človeka, ki je bil med najvidnejšimi voditelji italijanskega odporstva in delavskega gibanja. Republika, ki sloni na delu in na antifašistični ustavi, končno priznava starim partizanom pravico, da s svojim likom posebej obarvajo narodno enotnost in solidarnost demokratičnih sil.

Čeprav se zdí čudno, se je tokrat vsem parlamentarnim silam zdelo potrebno poudariti, da mora biti novi državni poglavar pošten, iskren demokrat in antifašista, kar bi morali biti temeljno vodilo pri izbiri nosilcev najvišjih državnih dolžnosti, a žal ni bilo vedno tako.

Parlament je tokrat, čeprav ne brez težav in zapletov, plačal dolge preteklosti in pokazal na jasnejše usmeritve bodočnosti. To pa je bilo, mogoče predvsem zaradi utvarjenih zavesti, da mora biti tokrat državni poglavar izvoljen enotno, ob enakopravnem sodelovanju vseh temeljnih demokratičnih sil.

Enotnost demokratičnih sil pa ni bila vnaprej zanjena: treba jo je bilo preveriti tudi skozi težka protislovja, preizkusiti in končno ugotoviti, tudi zato, ker je šlo za sporazumevanje med seboj globoko različnih sil, ki so tudi v siceršnji politični praksi nosilke marsikdaj nasprotujočih si interesov.

O težavnem dogovarjanju priča zadnjih devet dni, ki so morda pri poprečnem spremljevalcu političnega dogajanja vzbujali odpor in razočaranje. Res je, da bi sporazum lahko bil dosežen več dni prej, zavedati pa se moramo, da je šlo za izbiro državnega poglavarja, ki je bila tudi zaradi preteklih negativnih izkušenj zelo delikatna. Demokratične sile so prvega dne težile k enotnosti, vendar se je ta pozneje zaradi medsebojnega nezaupanja in spletkarjenja, močno razhajala. Tudi to je bila cena, ki jo je bilo treba plačati sistemu sporazumevanja, ki je nedolžno boljše in prozornost, kot je izvolitev predsednika republike bila marsikdaj plod čelnih spopadov, zakulisnih spletk in zapakiranih zavestnih, tudi z očitnim prispevkom fašistov.

Skozi težave in protislovja dosežena enotnost je vendarle potrdila politične odnose, nastale 18. marca letos, pri tem pa se poudarila enakopravnost med naprednimi levničarskimi silami in KD v ustvarjenem ravnotežju sil.

To odpira sedanji vladni večini in strankam, ki jo sestavljajo, možnosti tvorjenega sodelovanja pri naložbi nalogi utrjevanja in obrambe demokratične države, premočnega družbene in gospodarske krize, sirjenju možnosti soudeležbe državljanov pri odločanju, skratka, doslednejšemu uresničevanju ustavnega programa, katerega je predsednik republike najvišji varuh.

Neposreden TV prenos svečanosti ob umestitvi predsednika republike

Italijanska televizija bo danes dopoldne oddajala v neposrednem prenosu iz palače Montecitorio slavnostno skupno sejo obeh domov italijanskega parlamenta, med katero bo poslanec Sandro Pertini umestjen za predsednika republike in bo prisegel zvestobo ustavi. Neposreden prenos, ki ga bodo oddajali v barvah na obeh televizijskih kanalih, se bo začel ob 11.25.



Na včerajšnjem šestnajstem glasovanju je prejel 832 glasov od skupnih 995 - Parlament z burnim ploskanjem sprejel izvolitev Danes ob 11.30 na Montecitoriu prisega in umestitveni govor

RIM — Po devetih dneh zasedanja in po 15 glasovanjih v prazno so «veliki volivci» včeraj dopoldne izvolili za novega državnega poglavarja enega od najvidnejših voditeljev italijanskega odporstva in delavskega gibanja, socialist Sandra Pertinija. Zanj je glasovalo 832 volivcev od skupno 995, prisotnih v dvorani. Samo Enrico De Nicola je pred njim bil izvoljen s tolikšno večino.

Včeraj dopoldne je bilo po napekosti prejšnjih dni vzdušje v Montecitoriu povsem drugačno, slavnostno: nobene nepredvidene seje, nobenih protestov in robanjenja. Parlamentarci so bili videti mirni, nasmejani, dobro razpoloženi.

Ob zgodovinskem dnevu, ko je bil prvi socialist izvoljen za predsednika republike, je celo republikanski predsednik La Malfa zapustil svoje zatočišče v Dolini Aoste, da bi se udeležil zaključnega glasovanja. Njegov prihod ni bil neopazen, saj se je republikanski voditelj vedel kot oči, ki se končno vrača domov. In ko je oddal glasovnico je stopil do predsedniškega zbornice Ingrao ter ga toplo pozdravil. Pred tem je v foyerju navdušeno objel in poljubil komunisto Amendolo. (Leta je, viden in prijeten, vendar pa tudi nekoliko rožnat, bil vidno v zadregi ob tolikšni republikanski toplini), takoj nato pa se dobesedno razdal časnikarjem in fotografom.

Socialistični tajnik Craxi se je vedel bolj umirjeno in se je sprehajal po hodnikih Montecitorija. Dokaz slavnostnega razpo-

šev privolil v minimalne varnostne ukrepe. Še zjutraj ko se je pred izvolitvijo odpeljal v poslansko zbornico, je odslavljal spremstvo karabinerjev, ki so od petka zvečer stražili pred njegovim domom.

Sandro Pertini, sedmi predsednik italijanske republike, bo danes dopoldne ob 11.30 prisegel zvestobo ustavi in nato z umestitvenim govorom prevzel najvišjo državno dolžnost. Takoj nato se bo — kot do loča protokol v spremstvu kirasirjev odpeljal v palačo na Kvirinalu, ki bo prihodnjih sedem let njegova uradna rezidenca. Tu mu bo začasni predsednik Fanfani ob prisotnosti predsednikov obeh domov parlamenta in predsednika vlade predal posle.

Takoj nato mu bodo predstavili funkcionarje predsedstva, ki bodo v prihodnjih letih njegovi sodelavci.

Pertini bo tako uradno začel novo obdobje boja za napredek in udržiteljnost demokracije v državi, pri partizan, ki bo vodil to bitko z okopov Kvirinala. (gg-vt)

RIM — Ob izvolitvi predsednika republike bodo na vseh javnih plosčih tri dni razboesene zastave.

RIM — Obrambni minister Ruffini je ob priliki izvolitve novega predsednika republike odredil oprostitev vseh disciplinskih kazni članom oboroženih sil.

KOMENTARJI POLITIČNIH VODITELJEV PO IZVOLITVI SANDRA PERTINIJA

Splošno zadovoljstvo, ker je zmagala solidarnost vseh demokratičnih strank

Craxi priznal konstruktivno zadržanje KD - Berlinguer zadovoljen, ker bo na Kvirinalu predstavnik enotnega delavskega gibanja - Izjave PRI, PSDI in PLI - Zaccagnini o nenadomestljivi vlogi KD

RIM — Takoj po izvolitvi se je Sandro Pertini zaprl v svoj urad, nekdo mu je prinesel pisni stroj, da bi napisal svoj prvi predsedniški govor, ki ga bo prebral danes dopoldne pred združenima vejama parlamenta, takoj po zapirani.

Vrata njegovega urada so bila zaprta, karabinerji pa so odganjali postarje, ki so prinašali brzojavke s čestitkami in šope cvetja: «Na Kvirinal, nesite vse to na Kvirinal».

Čestitke je ogromno, vendar so med temi zelo pomembne. Naj omenimo brzojavke bivših partizanov in protifašistov, organizacij delavskega gibanja, kot so CGIL, CISL in UIL, vseh strank.

Vsem je jasno, da je izvolitev Sandra Pertinija ohranila demokratično solidarnost med parlamentarnimi silami in omogočila

nadaljevanje skupnih naporov za premostitev krize.

To je glavna misel, ki jo je izrekel tajnik PSI Craxi na tiskovni konferenci, ko je poudaril svoje zadovoljstvo, ker je bil izvoljen socialist za predsednika republike. Ponovil je kroniko zapletenih pogajanj in dal priznanje KD, da ni skušala do zadnjega uničiti vse laične in socialistične kandidate, po svoje se je zahvalil tudi republikancem, čeprav tudi tokrat ni prihranil pikrih pripomb na račun La Malfa, čeprav je republikanski voditelj včeraj prišel v parlament, da bi glasoval za Pertinija.

«Čez 24 ur bomo pozabili na spore. Sedaj je trenutek splošne pomiritve, ko smo lahko vsi zadovoljni in ganjeni, da imamo predsednika, ki je simbol antifašizma in boja za svobodo, ki ga lahko

imajo za svojega vsi državljani».

Svojega zadovoljstva ni skrivnil niti tajnik KPI Enrico Berlinguer. V svoji izjavi je predvsem poudaril «veliko zadovoljstvo ob izvolitvi tovariša Pertinija», kajti «na Kvirinal prihaja viden socialistični predstavnik delavskega gibanja, ki se je vedno boril za njegovo enotnost».

S tem se zaključuje, je poudaril Berlinguer, težka bitka, v kateri so prihajale na dan odkrite in prikriti zaviralne sile.

Berlinguer je še dodal, da je KPI dosledno nadaljevala linijo, ki jo je zadal za trenutku, ko je zahtevala odstop Giovannija Leonea: «Srečni smo, da je prevladala linija enotnosti». Na koncu se je tajnik KPI toplo zahvalil Amendoli, ki je bil uradni kandidat komunistov in se je rade vaje umaknil pred Pertinijem.

Zaccagnini pa je predvsem poudaril, kako je kandidatura Pertinija bila obnovljena «na pobudo KD», ker je bilo «samo ob njegovem imenu mogoče združiti vse demokratične sile». Italija ima sedaj predsednika, ki predstavlja splošno težnjo k svobodi in demokraciji, kateri je Pertini posvetil vse svoje življenje. Zaccagnini je na koncu pripomnil, da je KD tudi tokrat dokazala, da je «nenadomestljiva», vsakokrat, ko gre za «odločilne prehode v italijanski zgodovini».

Republikanski tajnik Biasini pa je poudaril predvsem samostojnost in neodvisnost novega državnega poglavarja.

Morda se bolj kot Biasini pa je čustva republikancev ponazoril Ugo La Malfa, ki je prišel v zbornico v prvih dopoldanskih urah in dejal, da je bil «s Pertinijem združen leta 1943, ko sva se borila za republiko. Lahko si predstavljate, torej, s kakšnim zadovoljstvom glasujem zanj».

Bivši predsednik republike Giuseppe Saragat pa je dal le krajšo izjavo: «Prepričan sem, da bo Pertini vsem zgled visokih moralnih kakovosti ter strogega spoštovanja naše ustave», medtem ko je liberalni kandidat Aldo Bozzi hudomušno dodal svoj filozofski zaključek: «Iz Pertinijeve pipe se je končno zakadil bel dim, ki nosi srečo» (st. s.)

loženja pa je bila kričevca kravat, dar britanskih laburistov, ki si jo priveže je ob velikih političnih slovesnostih. Tudi on, kot tajnik KPI Berlinguer, se danes ni izogibal trumam kronistov, ki so silili vanj z raznovrstnimi vprašanji.

Rokovanja, pozdravov in čestitk je bilo kmalu konec: veliki volivci so se zbrali v dvorani, kjer so v popolni tišini sledili številu glasov. Ko pa je predsednik Ingrao 506, prebral Pertinijevo ime so se dvignili in z burnim ploskanjem pozdravili novega državnega poglavarja. Ploskanje, ki je bilo na levem krilu navdušeno, je postopno poenotilo proti desni krilu, kjer so predstavniki DN in fašisti, ki so oddali bele glasovnice, sedeli tihi in nemi, marsikateri demokratian pa ploskal proti volji. Pertini jim ni zameril. V razgovoru s časnikarji je med drugim poudaril: «Povsem razumem tiste, ki niso glasovali zame in mislim, da je bilo njihovo stališče pravilno. Vsakdo mora glasovati dosledno in po vesti».

Aplavzi so se ponovili še dvakrat in zadnje ploskanje je postopno ugašalo, ko je neki demokratski poslanec, ki je očito hotel, da televizijske kamere ovekovečijo tudi njega, planil pokonci in zakričal: «Naj živi parlament». Vendar ne ta, ne nekateri drugi manj resni dogodki niso skalili svečanosti. Komaj je prebral izid glasovanja, je predsednik Ingrao odhitel k Pertiniju, ki je čakal, kot je običaj, v svojem uradu. Na desetine italijanskih in tujih časnikarjev je navlekel nanj z neštetimi vprašanji, televizijske kamere so brlele, bliskavica fotografov je osvetljevala «rumeno dvorano», ko je Pertini, nasmejan vendar ganjen, priznal svojemu staremu tovarišu Pietru Nenniju: «Danes sem še bolj pretresen kot v prejšnjih dneh».

Takoj nato se je novoizvoljeni italijanski predsednik vrnil domov, kjer se je nemudoma lotil dela, da pripravi tradicionalni umestitveni govor. Pred njegovim stanovanjem v UL della Stamperia se je takoj zbrala gruča kronistov, ki pa je zaman čakala na razgovor z novim državnim poglavarjem. Časnikarji in policijsko spremstvo, ki je zastražilo vhod, so bili edini vidni znak, da v starem poslopju biva novi državni poglavar. Kaže, da je priletni socialist proti volji in po dolgem prigovarjanju strankarskih tovari-



Predsednik poslanske zbornice Ingrao je med prvimi čestital Sandro Pertiniju ob izvolitvi za predsednika republike (Telefoto ANSA)

PRVI OBRAČUN DESETDNEVNIH GLASOVANJ ZA NOVEGA PREDSEDNIKA

Kdo je zmagal in kdo je bil poražen

RIM — Še do petka skorajda ni bilo poslancev, senatorja ali delavskega delegata, ki bi ne bil vsaj malo v zadregi zaradi svoje vloge velikega volivca. Brez vsake volje so se udeleževali glasovanja v prazno, ki so se vrstila drugo za drugim, medtem ko sta tisk in javno mnenje valila nanje plaz kritik in negotovanja.

Toda včeraj je bil dan nasmejan, jasnih obrazov, medsebojnih čestitk. Dva bučna in dolga aplavza, sta spremljala Pertinijevo izvolitev, sta bila za vse parlamentarne obremenitve znamenje končne osvoboditve. Končno so lahko pospravili kovčke in odšli domov z občutkom, da so storili nekaj pravičnega in koristnega. Obenem pa je bila to osvoboditev tudi pred bojaznijo, da bi prevladala logika čelnega spopada, da bi prišlo do razbitja parlamentarne večine.

«Cudež» s Pertinijem pa se je vendarle zgodil, ko je marsikdo že obupaval. Sedaj, ko je vse mimo, se vsak lahko ponaša, da je prispeval k temu rezultatu.

Vsekakor je gotovo, da pomeni izvolitev Pertinija na Kvirinal za italijansko republiko veliko no-

vost. Pertini ni samo antifašist, je pravi simbol antifašizma, je levicar in socialist, njegov življenjski poudarek pa se tesno prepleta z zgodovino delavskega gibanja. Zato je naravno, da so včeraj proti njemu glasovali mislovci in demokratska desnica, poleg njih pa še kakih sedemdeset demokristijanov, ki jim ne gre v račun, da bi se marksisti nastanili na Kvirinalu. Po drugi strani pa je Pertini prejel glasove vse levice, tudi skrajne, celo glasove glota kontinuitas. In to je prav gotovo novost. Še posebno v primerjavi z njegovim predhodnikom, ki je bil izvoljen z odličnimi glasovi fašistov.

In pozitivno je tudi, da je za Pertinija oddalo svoj glas okrog 340 velikih volivcev Krščanske demokracije, čeprav je ta stranka sama nekaj dni prej zavrnila to kandidacijo, češ da je izraz levicarskega bloka.

Kdo je torej zmagal in kdo je bil poražen? Craxi pravi, da je zmagala republika. Po mnenju drugih na primer predstavnika PDUP Magrija — je KD bila poražena. Toda resnici na ljubo je treba reči, da je KD rešila svoje

dostojanstvo in pokazala v zaključni fazi velik čut odgovornosti. Dokler ji je bilo dano, je stavila na težave drugih, toda na koncu se je morala spriznati z dejstvom, da ne more odločiti v imenu vseh. To je storila pogumno, previdno je tudi, da bo morala plačati določeno ceno, če ne drugega zaradi predvidljivih napadov strankine desnice na tajnika Zaccagninja.

In levica? Komunisti in socialisti slavijo danes zmago, saj jim je uspelo, da so poslali na Kvirinal levicarja, ne da bi pri tem okrnili vladno večino. Če se veseli Craxi, ki je s svojo trdo igro dosegel zaželeni rezultat, se prav tako veseli Berlinguer, saj se je povzpnil na Kvirinal prav tisti socialist, za katerega se je KPI najbolj ogrevala. Še bolj pomembno pa je, da je KPI ohranila zavezanost s PSI, ne da bi to negativno vplivalo na odnose s KD.

Sicer pa je deset dni glasovanj za novega predsednika republike pokazalo tudi, da ostaja enotnost levice cilj, ki ga je treba šele

uresničiti. Pojavila so se nesoglasja, nezaupljivost, ki so grozili, da bi preprečili uspeh levice. Skratka, francoska nevarnost ostaja tudi pri nas, tega se je treba zavedati in to stanje premostiti.

Kar se tiče drugih strank lahko ugotovimo, da so socialdemokratski sicer gojili majhno upanje v izvolitev Paola Rossija, da pa so disciplinirano osvojili Craxijevo strategijo. Liberalci računajo na nepristranskost in moralno premočnost novega predsednika. Republikanci so se morali odpraviti La Malfa na Kvirinalu in so glasovali za Pertinija, gotovo pa se je ustvaril resen spor med njimi in socialisti. Če torej sklepamo obračun, je bila poražena samo desnica, same tiste sile, ki so upale v prepoved Fanfania, v razbitje vladne večine in v izoliranje komunistov. Morda najbolj presenetljivo je dejstvo, da je iz predsedniških volitev izšla okrepljena prava tiska formula nacionalne enotnosti, ki je bila videti kot glavni vzrok dolge začetne paralize.

MINO FUCILLO

Ob jubilejnim koncertu zbora «Vodnik» odprli v Dolini nov kulturni objekt

Dolinski pevski zbor deluje nepretrgoma že 100 let - Pevci so dobili
v priznanje diplome društva in Gallusova odličja ZKO Slovenije

Z jubilejnim koncertom ob stoletnici pevskega delovanja v Dolini so želeli dolinski pevci predstaviti svojem občinstvu zahtevnejši del programa, ki ga doslej doma niso izvajali, ker ni bilo za to primerne prostora. Cerkev sv. Martina pa se je pokazala kot izjemno prijeten ter akustičen prostor za prireditve glasbenega znanja. Tu bodo lahko dobili domične številne komorne izvedbe, ki doslej niso mogle pokazati svojega pravega blestva v velikih in zahtevnih neprimernih dvoranah naših kulturnih in prostorskih domov. O biskovalci so bili prijetno presenečeni nad prostornostjo in dobrih stanjem te slabo izkoriščene cerkve, ki bo odselej poleg Torkle nove privlačna točka kulturnega življenja v Dolini.

Petkov jubilejni koncert je nudil tudi priliko, da se vztrajno in prizadevno dolinski pevci podelijo tista priznanja, ki jih njihove nesebični trud zasluži. Pevski zbor Valentin Vodnik je namreč zadnja leta razvil tolikšno dejavnost, da so bili pevci letno skupaj povprečno po 120-130 krat. To je bilo namreč vaj, nastopov, družinskih večerov in sodelovanj na pogrebnih. Pevci so se malo pred važnejšimi nastopi dopustili v tovarnah, da so bili lahko prisotni na čim večjem številu vaj. Včasih je bilo treba nastopiti tudi dvakrat v enem dnevu, na dveh različnih krajih, ob nemogočih urah, tudi gostovanja so bila velikokrat utrudljiva, nastopi pa včasih izredno zahtevni, kot je bilo sodelovanje na tekmo-

Pospešene priprave za 7. pokrajinsko razstavo domačih vin

Na sedežu dolinske občine sta se včeraj sestala odbornika Ota in pokrajinski odbornik za kmetijstvo Volk, da podrobneje proučita s pomočjo pristojnih funkcionarjev obhoda uprav razna organizacijska vprašanja, ki so povezana s prireditvijo sedme pokrajinske razstave domačih vin, ki jo letos pokrajina izvaja v sodelovanju z dolinsko občinsko upravo. Razstava bo v dneh 28., 29. in 30. t.m. na trgu v Boljuni, kjer bodo točili pristno domačo kapljico iz vseh krajev naše pokrajine, predvsem vina, ki so bila že nagajana na občinskih razstavah. Spored prireditve predvideva bogat kulturni program z nastopi folklornih skupin in glasbenim večerom, slikarski ex tempore za osnovnošolske in nižješolske otroke in strokovno srečanje o vprašanjih domačega vinogradništva. O podrobnem poteku manifestacije se bodo dokončno dogovorili v torek.

Razstave

V občinski galeriji na Trgu Unità bodo v mesecu juliju razstavljali svoja dela: se danes, 9. Livia Di Rizzardi, ob jutri, 10. do 17. Licia Cioni in Alba Hrelia, ob 18. do 25. Aldo Gasparini in ob 26. julija do 2. avgusta Antonietta Revere in Renata Fanin Favrini.

Izleti

V nedeljo 16. julija 1978, prireditelji združene Unije enodnevni izlet v Rovinj z avtobusom ali z motorno ladjo «Dionea». Priprave in vpisovanje na sedežu združenja Union, Ul. Valdiverio 30, vsak dan od 10.30 do 12. ure, razen ob ponedeljskih in četrtnih in popoldnih od 17. do 19.30, razen ob ponedeljskih in sobotah. Tel. 64459.

SPDT prireja v nedeljo, 16. julija, avtobusni izlet v Tolmin. Za planince bo na sporedu vzpon na Mrzli vrh (1.369 m — skupno 4 ure hoje); za neplanince pa oglede okolice.

Vpisovanje na sedežu ZSSD (Ul. sv. Frančiška 20) vsak dan od 11. do 12. ure do vključno srede, 12. t.m.

XVI. MEDNARODNI FESTIVAL ZNAŠTVENOFANTASTICNEGA FILMA

GRAD SV. JUSTA

Od 21.15: «L'incrociatore spaziale Yamato» (dolgometažni film Japonske); «Il castello dei dannati» (dolgometažni film ZDA) z Richardom Basehartom, Glorio Graham in Thrish Stewart; «L'incubo» (kratkometažni film Madžarske).

KINO EXCELSIOR

Ciklus filmov «Fant'America 2: Serials». Od 15. ure naprej: «Flash Gordon alla conquista dell'universo» (1940) Beebeja in Taylorja, 12 epizod.

V primeru slabega vremena bodo predstave na odprtem prenesene v kino Excelsior. Predpogodba vstopnic pri centralni blagajni. Vsi filmi so prepovedani mladini pod 14. letom starosti.

V Praprothu te dni urejajo nov prireditveni prostor

Na novem zemljišču se bodo odvijale športne in kulturne prireditve
že prihodnjo soboto in nedeljo pa bo tradicionalni vaški praznik

Na poti iz Praprotha v Trnovco, na lepi gozdni jasi ob vasi, vztrajno raste, kar so si Praprothani pred nekaj leti vzevali v glavo, kar so trmasto in vztrajno iskali in sicer prijetno urejen prostor, kjer naj bi se poslej vaščani shajali. Vaška skupnost je ves ta čas pridno zbirala finančna sredstva, ki so jih prinašale lepo organizirane in zdaj že tradicionalne vsakoletne vaške prireditve. Letos bo taka prireditev v dneh od 15. do 17. tega meseca, že četrtni zapored.

Nič takega, boste rekli, pa vendar je precej. Goste bodo letos vsaj namreč popeljali na prednadenim kupljen teren, ki so ga namenili za vsakoletne prireditve, od kulturnih do športnih. Povabilo so nas, naj si prostor ogledamo in katero rečemo v našem listu — ravno toliko, da jih malo pohvalimo in da podpremo našo radovednost, ki jo nagajajo na občinskih razstavah. Spored prireditve predvideva bogat kulturni program z nastopi folklornih skupin in glasbenim večerom, slikarski ex tempore za osnovnošolske in nižješolske otroke in strokovno srečanje o vprašanjih domačega vinogradništva. O podrobnem poteku manifestacije se bodo dokončno dogovorili v torek.

POLETNI CENTER V DIJASKEM DOMU SREČKO KOŠOVL

začne delovati v torek, 11. t.m., ob 8.30.

Vozni red avtobusa podjetja La Gradesc:

- ob 7.30 iz Križa pri spomeniku
- ob 7.40 s Proseka na avtobusni postaji
- ob 7.55 od Rumenice hiše
- ob 8.05 Trg Petazzi v Rojano
- ob 8.15 Portici di Chiozza

Povratak iz Dijanskega doma ob 16.30.

● Mesni akvarij je odprt za občinstvo vsak dan, razen ob ponedeljskih, od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

SEDENDESETLETNICA BRUNOTA ŠKERKA



V četrtek, 13. julija, bo slavil 70. let Bruno Škerka iz Praprotha. Sin zavednih Slovencev, katere pozna vse Kras, Bruna pa se posebej. Človek, katerega ni težko opaziti v družbi veselih ljudi.

Vsem je znano, kako so naši ljudje vselej značaja. A Bruno je eden od tistih, ki res ogreje družbo, da pozabijo na vse grenkobe današnjih dni. Kot otrok je živel v Praprothu. Obiskoval je šolo v Šempolaju, kjer ga je učil znani učitelj antifasisti Janko Furlan. V šoli se ni mogel uveljaviti, bodisi zaradi revščine, ki je vladala takrat, bodisi zaradi vojne, ki je tako kruto zajela Kras. Z nastopom fašizma je moral zapustiti domači kraj in preko Ajdovščine zbežati v Jugoslavijo. Pri prestopu meje so ga zapirali, a po nekaj dneh izpuščili. Prehodil je vso Hrvatstvo, a dela ni dobil. Pot ga je zanesla v Maribor, kjer se je tudi poročil. Tukaj se je srečeval z učiteljem Furlanom, ki mu je marsikaj svetoval in tudi pomagal.

Z izbruhom druge svetovne vojne so ga odpravili v vojsko v družbo taborišča Zavidoviči pri Sarajevu. «Dve leti smo bili zaprti v barakah polnih usij, napadale so nas bolezni in ču-dim se, kako smo ostali živji. Tako pripoveduje svojim otrokom in nečakom, ki se ne morejo predčuti, zakaj toliko trpljenja. Hrepenenje po domačem kraju pa je bilo vedno večje in v tako mu je uspelo, da se je leta 1943 vrnil v domači Praproth.

A kot antifasisti Slovenec je bil kmalu priprt v Koronej in izpuščen pred osvoboditvijo. Še dan živi v Nablrežini s svojo družino, ob prostem času zahaja v gostilno pri «Klopu», kjer se srečuje s prijatelji in v vsako toliko povabi kakšno smešno. Ob njegovih sedemdesetih letih mu vsi želimo še veliko zdravja in osebne sreče. Prepričani smo, da se bomo še dolgo smejali ob njegovih dovtipih.

PRIJATELJI

Gledališča

V Rossetijah bo danes, 9. julija 1978, ob 18. uri opereta «Izgubljen na zensko» Giuseppea Pietrija. Režija Gino Landi, scena Pasquale Grosi, orkester bo vodil dirigent Dario Indrigo. Med drugimi nastopajo tudi Evelina Sironi, Giorgio Valletta, Daniela Mazzucato, Aurora Banfi, Sandro Massimini in Pietro Nitti. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti 2 (tel. 68311).

Kino

Miramarski park — «Luči in zvoki» ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini); ob 22.45 «Il sogno imperiale di Miramar» (v italijanski). Prevod z motornim kolonom s pomola Audace ob 20.20 in ob 21.50 ter v Miramar ob 22.45 in ob 00.05. Jutri tedenski počitek.

Arlon 21.30 «Nashville» D. Arkin. K. Black. D. Carradine.

Mignon 15.00 «Dracula: padre e figlio». Nazionale 17.00 «Ma papà ti manda sola?». Barbara Streisand, Ryan O'Neal.

Grattacielo 16.30 «Diamanti sporchi di sangue». C. Cassinelli, Barbara Bouchet, Martin Balsam. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Excelsior Poletna zavora.

Fenice 17.00 «Bernade: la fossa ma ledetta». Arthur Kennedy, Janet Agren, Andres Garcia.

Ritz 17.00 «Melodrammore». Enrico Montesano, Genny Tamburi.

Eden 17.00 «Lady Chapley juniors». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo Poletna zavora.

Filodrammatico 15.30 «L'albero degli staccioni». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00—22.00 «Mash». R. Altman. E. Coud. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Capitol 16.00 «Il tocco della medusa». Richard Burton.

Moderno 15.30 «La bella addormentata». Walt Disneyeva barvna risanka.

Ideale Poletna zavora.

Vittorio Veneto Poletna zavora.

Astra 16.00 «Colpo secco». Paul Newman. Barvni film.

Radio 14.30 «Histoire d'O». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Volta Poletna zavora.

VASKI ODBOR

organizira danes, 9. julija, na vrtu «Gospodarske zadruge» v Bazovici

ŠAGRO

Zaradi tehničnih razlogov odpade ples

Specialitete na žaru in dobro vino.

Darovi in prispevki

ZA VZDRŽEVANJE SPOMENIKA PADLIM V NOB V KRIZU

Namesto cvetja na grob Slavka Sulčiča daruje sestra Marcella 10.000 lir. Namesto cvetja na grob Slavka Sulčiča daruje Vojko Bogatec z družino iz Izole 5.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA

S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

Ob 19. obletnici smrti drage tete Pepce Nardin darujeta Sida in Vinko 10.000 lir.

V spomin na pok. Franca Kapuna daruje Edi Kemperle 5.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Ob 1. obletnici smrti Ivota in 4. obletnici smrti brata Rudija se ju spominja brat Pepi z družino ter daruje 10.000 lir za TPZ.

Ob 2. obletnici smrti Alojza Dančeve daruje žena Bernarda 5.000 lir za SPD Tabor in 5.000 lir za SD Polet.

Za nepozabno skupno bivanje v sanatoriju «Sanatorio» in nameste cvetja na grob pok. Silve Škerk daruje brata Stana Piščanc in brat Ladi 10.000 lir za SPDT in 10.000 lir za SD Polet z Opčin.

Namesto cvetja na grob Franca Kapuna darujeta Dorka in Guerrino 10.000 lir.

ZA POIMENOVANJE SOLE V BARKOVLAH

PO F. S. FINZGARJU

Namesto cvetja na grob Silve Škerk darujeta Mario in Barbara Gregoric 10.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPCINE

V spomin na pok. Silvo Škerk darujeta Dora Nabergoj in Ivanka Ferfolja 10.000 lir.

Ob 2. obletnici smrti Alojza Dančeve daruje žena Bernarda 10.000 lir.

V počastitev spomina Viktorija Sirec (Godnje) darujejo Valerija Hrovatin in hčeri 20.000 lir.

ZA KULTURNI DOM PROSEK — KONTOVEL

V počastitev spomina Franca Kapuna daruje Marica Reblu 5.000 lir.

V počastitev spomina Silve Škerk darujejo Marija in Emil Lukša 10.000 lir. Dragica in Marjo Ukmar 10.000 lir in Ivana Majovsky 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Silve Škerk darujeta Marija in Danilo Sardoč 10.000 lir. V isti namen daruje Dragica Kapun 5.000 lir.

V spomin na moža Alojza in ob 5. obletnici smrti nepozabnega sina Zdravka Verše darujeta Danica in Franc 100.000 lir.

Namesto cvetja na grob Silve Škerk darujejo Marino Luxa 5.000 lir. Karel Pirjavec 10.000 lir. Anica in Drago Stoka 5.000 lir. Gigi in Vanda Timeus 5.000 lir. Malalan 10.000 lir. Lucana pri Malalanu 5.000 lir. Uči in Lojzka 10.000 lir. Zofka in Mirande 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Franca Kapuna darujejo Anica in Drago Stoka 10.000 lir. Vinka in Vanda 6.000 lir.

Namesto cvetja na grob Rozalije Kalc darujejo Anica in Drago Stoka 5.000 lir. Zofka in Miranda Kapun 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Palmire Černjara darujeta Miranda in Edi Kapun 10.000 lir.

Ob obletnici prane smrti dragega Zdravka in brata Lojzka darujeta Danica in Emil Regent 5.000 lir.

Daruje Milivoj Zuzič 10.000 lir.

Ob smrti brata in strica Jožeta daruje družina Pavletič 40.000 lir.

Namesto cvetja na grob Rozalije Kalc darujejo Marija Vektorato 5.000 lir. Viktorija Verša 5.000 lir. ter Gabrijela in Josip Ferfolja 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Silve Škerk darujejo družina Srečko Verša 20.000 lir. ter družina Juko Verša in Budin 30.000 lir. soseda Francka in Ernest Daneu 10.000 lir. Anica in Emil Bogatec 10.000 lir. Marija in Zvonko Kalc 5.000 lir. Gabrijela in Josip Ferfolja 10.000 lir. ter Alma, Marica in Grozlana 15.000 lir.

Namesto cvetja na grob Franca Kapuna darujejo družina Colja 5.000 lir. Dorka in Guerrino Husu 5.000 lir. in Viktor Metelko 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Franca Kapuna darujeta Boženka in Mario Rustja 5.000 lir.

V spomin na drago Silvo daruje Ernesta z družino 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Rozalije Kalc in Franca Kapuna darujejo Ivan Sardoč 10.000 lir. ter Anica in Bogomil Kralj 10.000 lir.

V počastitev spomina Silve Škerk in Rozalije Kalc darujeta Berta in Milivoj Zuzič 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Silve Škerk in Franca Kapuna darujejo Danica Verša in Franc 15.000 lir. ter Dragica Husu in Zvonko 10.000 lir.

V spomin na Milkota Marušiča in Rozalije Kalc darujeta Valerija in Emil Milič 10.000 lir.

Ob 30. obletnici smrti Alojza Puntarja darujeta žena Ivana in družina Ukmar (329) 30.000 lir.

ZA OBLEKE MESANEGA PEVSKEGA ZBORA SLAVEC

Darujeta Ursula Hrvatit in družina Kuret (Ričmanje 7) 20.000 lir.

Srečanje aktivistk iz Trsta



Gostje si ogledujejo izložbo, v kateri so razstavljeni nekateri predmeti pokojnega Albina Bubniča

Včeraj je bilo v prostorih odseka za zgodovino NSK v Kulturnem domu srečanje aktivistk NOB, ki so aktivno delovale v mestni organizaciji AFZ v Trstu. Srečanje je priredil odsek za zgodovino pri NSK, skupaj z odborom za zgodovino NOB Trsta, ki deluje v Kopru. Omeskupaj z odborom za zgodovino NOB Trsta, ki deluje v Kopru. Omeskupaj z odborom za zgodovino NOB Trsta, ki deluje v Kopru. Omeskupaj z odborom za zgodovino NOB Trsta, ki deluje v Kopru.

Danes, NEDELJA, 9. julija

VERONIKA

Souce vzhaja ob 5.25 in zatone ob 20.55 — Dolžina dneva 15.30 — Luna vzhaja ob 9.21 in zatone ob 22.53.

Jutri, PONEDELJEK, 10. julija

AMALJA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23 stopinj, najnižja 16.4 stopinje, ob 12. uri 23 stopinj, zračni tlak 1018.6 mb, ustaljen, vlaga 37-odstotna, nebo 3/10 pooblačeno, veter 10 km na uro zahodni, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22.1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 8. julija se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 17 oseb.

RODILI so se: Denis Petran, Federico Skodler, Ingrid Timaco, Fabrizio Ribarich, Luca Bellani.

UMRLI so: 74-letni Adriano Vlezzi, 73-letni Giusto Savi, 64-letni Mario Barbani, komaj 10 ur star Pierluigi Berti, 79-letna Ottilia Antončič vd. Wüste, 1 leto star Giancarlo Rossi, 78-letni Giovanni Oio, 81-letni Giuseppe Mallardi, 66-letna Irma Bagnaresi por. Sbiša, 76-letna Armellina Lostuzzi vd. Pertot, 53-letna Laura Gigante vd. Perzano, 73-letna Maria Zurch vd. Periani, 87-letna Pia Sary vd. Gentilli, 92-letna Anna Maria Marincich vd. Vianini, 77-letna Iolanda Caputto vd. Fabbro, 79-letna Giuseppina Kocianc vd. Stelli, 78-letni Giordano Battaglia.

OKLICI: delavec Giorgio Scodnig in uradnica Marina Skabic, upokojenec Ermano Belli in gospodinja Nerina Vidali, uradnik Guglielmo Del Monico in uradnica Patrizia



Včeraj - danes

Cester, tiskar Genesio Dionis in trg. pomočnica Loretta Pavatic, uradnik Sergio Norbedo in trg. pomočnica Laura Cassano, avtoprevoznik Dario Racar in delavka Alida Lencovic, delavec Guido Tomasi in frizerka Maria Rosa Torcello, bolničar Giorgio Bonazza in uradnica Marina Micheli, uradnik Giorgio Trevisani in uradnica Patrizia Cignitti, uradnik Walter Bradas in uradnica Anna Bandelli, inženir Ezio Decil in učiteljica Denise Bonetti, elektromehanik Artu-

LOTERIJA

BARI	79	58	27	63	35
CAGLIARI	72	51	47	44	86
FIRENZE	56	89	19	54	82
GENOVA	6	2	58	45	49
MILAN	26	11	75	30	58
NEAPELO	23	38	25	68	55
PALERMO	36	17	59	1	54
RIM	73	3	69	46	84
TURIN	44	6	39	7	62
BENETKE	88	79	59	23	26

ENALOTTO

22 X 111 X 2 X 2 X 1

KVOTE:

12 — 18.704.000 lir; 11 — 456.700 lir; 10 — 41.900 lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Dnevno XX Settembre 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV Aprile 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. 732-627.

V predprazničnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje na pretrgoma do 7. ure dneva po praznični. To velja za zavarovanje INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001. Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonit: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sevljan: tel. 209-197; Zaviže: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

ro Borgogna in uradnica Cona Zilpomo, pomožni radiološki tehnik Mario Dugon in bolničarka Giuseppina Latino, šofer Roberto D'Agostino in uradnica Luisa Luchesi, novinar Francesco Mermolaj in učiteljica Nataschia Calzi, uradnik Edoardo Rasiani in uradnica Adele Ingrassia, delavec Attilio Crivellari in uradnica Oriana Tresin-Di Liberto, bolničar Pasquale Rizzo in bolničarka Adriana Fasci, študent Danimir Mikolj in diplomirana bolničarka Serenella Stefanic, uradnik Rocco Donato in učiteljica Anna Maria Montinaro, finančni stražnik Pasquale Palmiero in trg. pomočnica Laura Mazzolini, učitelj Antonio Minuto in gospodinja Rosaria Greco, pristlan, delavec Nereo Germani in uradnica Tania Sirk, delavec Diego Persico in študentka Marzia Filippi, delavec Carlo Delpiano in uradnica Daniela Tenze, uradnik Furio Bassani in univerz. študentka Alessandra Rafanelli, delavec Antonio Pirredda in bolničarka Nerina Savko, pom. tehnik Fulvio Bolognelli in zobozdravniška pomočnica Paola Crisi, delavec Luigi Luce in gospodinja Cinzia Ceccarelli, finančni stražnik Vito Andriani in delavka Gabriella Spiesanzotti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Dnevno XX Settembre 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV Aprile 6.

ŽUPAN JE SPREJEL DEL BENOVO PRIPOROČILO

Mesto Gorica poudarja svojo zvestobo osimskim načelom medsebojnega sodelovanja

Zastopniki političnih strank so sprejeli ustrezno resolucijo in zavračajo izolacionistične teze «Liste za Trst» - Ljubljanski župan se je srečal z goriskim - V septembru v Gorici Kavčičeva razstava - Več jugoslovanskih turistov v Gorici

Goriško prebivalstvo in z njim vodilni politični razred ter gospodarstveniki se prav dobro zavedajo, da sta sedanj in bodoči razvoj našega mesta odvisna od dobrih prijateljskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, da je od teh odnosov odvisno reševanje številnih infrastrukturnih vprašanj in z njimi v zvezi tudi blagostanje prebivalstva na obeh straneh državne meje. Prav zaradi tega si je goriska občina skupno z novogoriško in zadnjem času zelo prizadevala, da se nemudoma rešijo še odprta vprašanja, ki zanimajo obe mesti, kot so avtocesta povezava, nov mednarodni prehod na avtocesti, ureditev vodnega režima na Soči, ureditev takih vprašanj kot so cesta na Sabotinu, odprtje manjših prehodov, itd. Zaradi tega so mešane komisije delale v zadnjem času v zelo pospešenem tempu in poročali smo, da sta se pred nekaj tedni sestali zastopniki obeh občin ter sklenili pospešiti skupno delo.

Te realnosti se v Gorici dobro zavedajo tako politiki kot trgovci. Zato nikomur ne pade na um, da bi se ločevali kontestacije osimskih sporazumov, kot se je zgodilo v sosednem Trstu, kjer so nasprotniki pomirjenja in osimskega sporazuma šli na nedavne občinske in deželne volitve s protiosimskimi parolami, ki so žal naletele na odmev v delu tržaškega prebivalstva, ki je še vedno prežeto z nekaterimi revanšističnimi načeli.

Doslej v Gorici takih glasov nismo čuli in če se kdo na tak način izraža, dela to na skrit način in zelo previdno, karj gotovo je, da bi naletel na odločen odpor vsega prebivalstva.

Prav s tem v zvezi je socialistični občinski svetovalec Mario Del Ben zahteval na seji občinskega sveta, ki je bila pred tednom dni, da se mora goriska občina javno opredeliti še enkrat za osimski sporazum, za dobre sosedske odnose in zavrniti vsak poizkus kaljenja dobrih sosedskih odnosov, ter zavrniti da bi se pri nas razširile težnje, ki jih zagovarja «Lista za Trst». To tudi, je poudaril Del Ben, ker živi naše mesto danes v veliki meri od vsakdanjega dotoka jugoslovanskih kupcev in tudi ker vse tukajšnje prebivalstvo meni, da je treba živeti v miru in medsebojnem spoštovanju.

Župan je Del Benovo priporočilo sprejel in včeraj jutraj je bil na goriskem županstvu sestanek, na katerem je De Simone povabil po krajinske zastopnike političnih strank ustavnega koda. Prisotni so bili zastopniki KD, KPI, PSI, SSK, PSDI, PRI in tudi PLI. Po razpravi so zastopniki strank sprejeli ustrežno resolucijo, ki je enkrat da je podpora vsega prebivalstva Goriske osimskemu sporazumu. Vsebinsko resolucije bomo objavili v prihodnjih dneh.

V zvezi s to akcijo zblíževanja in prijateljskega sožitja velja omeniti tudi, da se je predsednik ljubljanskega mestnega sveta Marjan Ročič sestal v petek, skupno s predsednikom sveta Anko Tominšek, z goriskim županom Pasqualom I. Simonejem. Vodilna moža obeh občin sta se enkrat poudarila prijateljsko sodelovanje med občinama. Ki traja že polnih dvajset let, govor je bil tudi o nujnosti modernejših cestnih povezav. V septembru pride do ponovnega snidenja predstavnikov obeh občin.

V zvezi s tem povejmo še, da po uspeli potekajoči priprave za prireditve razstave goriskega slikarja Franca Kavčiča - Cauciga, ki je bila od marca do maja letos v ljubljanski Narodni galeriji in ki bo septembra tudi v Gorici. Razstavo so v Ljubljani priredili ob slikarjevi 200-letnici. Zato, da bo razstava prirejana tudi v Gorici, se je zavezal svetovalec Marko Waltritsch, odbor je ta predlog sprejel in za Gorico bo to brez dvoma velik kulturni dogodek. Da bo razstava prirejena v Gorici je župan že napovedal na nedavnem občnem zboru Slovenske prosvetne zveze.

Se nekaj podatkov o obsejnem prometu. V zadnjih dveh tednih se je promet Jugoslovancov v Gorico povečal, kar trgovci že pozitivno občutijo. V juniju je prešlo mejo na Goriskem 1.163.282 ljudi, kar je za več kot deset odstotkov več kot v maju. S potnimi listi je prešlo med njimi 400.000 ljudi. Vedeti je namreč treba, da je v Gorici dovolj parkirnih prostorov tudi v neposredni bližini mestnega sedišča.

Vzgoji. Tudi zadnje vprašanje o zgodovinski italijanski ustavi je za kandidato, prične se s pregledom pismenih izdelkov. Slovenska naloga je vsebinsko dobra, skriple je slovnično in tudi izražanje ni dovolj izpolnjeno. Kandidatu se priznajo ojaževalne okoliščine. Sledi nekaj besed o grškem prevodu in končajo se vse muke. Veselje mu kar žari iz obraza, skoraj si ne upa verjeti, da je konec z grščino in latinščino in vsem drugi predmeti. Pred njim je sedaj univerza, misli, da se bo vpisal na pravno fakulteto v Trstu.

Podgorski pevci v Sentvidu pri Stični

Med 120 zbori iz Slovenije, Hrvaške in zamejstva (Italije, Avstrije in Madžarske), ki so nastopili na letošnjem, devetem slovenskem pevskem taboru v Sentvidu pri Stični 24. in 25. junija je slovenske zore iz goriskega zamejstva zastopal moški zbor »Andrej Paglavc« iz Podgore.

Podgorski pevci so odnesli najlepše vtise s tega močnega tabora, na katerem je nastopilo nad 120 zborov z več kot 4.000 pevci. Zbori so se vrstili v nastopih že vso soboto, v nedeljo pa je bila sklepna prireditev z močnim nastopom združenih pevskih zborov. Prireditve je snemala tudi ljubljanska televizija in Podgorci so videli svoje pevce na televizorju.

Tudi tokrat je podgorske pevce vodil prizadeveni pevovodja Marjan Ciglič, ki vodi ta zbor od njegove ustanovitve pred tremi leti. V tem času so Podgorci nastopili v več krajih v zamejstvu in v Sloveniji, nastopili so na »Primorska poje« in na raznih revijah. Zlasti v letošnjem letu so imeli več nastopov. Kljub počitnicam ne mirujejo, saj bodo skupno z nekaterimi goriskimi italijanskimi zbori v drugi polovici avgusta nastopili v goriskem auditoriju ob

POKLICNI FOTO STUDIO ASSIRELLI GORICA

UL. S. GIOVANNI 9 - TEL. 2929 (blizu Kulturnega doma v gradnji)

• slikanje razvijanje prodaja
• za vsak razvit film brezplačno ena povečava v barvah

KAM OB KONCU TEDNA Tekmovanje v košnji na prazniku v Gabrjah

Čas poletnih prireditev je tu, čeprav še zmeraj čakamo na pravo poletje. Po Sovodnjih in Vrhovcih, ki so s poletnim praznikom že

Primorska izrekla priznanje dr. Vilfanu ob njegovi 70-letnici

Srečanja so se udeležili vidni slovenski revolucionarji - Otvoritev razstave o življenjski poti jubilara

Primorski dnevnik

9. julija 1978

POČASTITEV ŽIVLJENJSKEGA JUBILEJA V NOVI GORICI

Primorska izrekla priznanje dr. Vilfanu ob njegovi 70-letnici

Srečanja so se udeležili vidni slovenski revolucionarji - Otvoritev razstave o življenjski poti jubilara

V avli skupščine občine Nova Gorica so v petek zvečer počastili življenjski jubilej dr. Jože Vilfana. Skupščine in družbenopolitične organizacije občin Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin, gorška knjižnica »France Bevk« ter založba »Lipa« iz Kopa so priredile za jubilara sprejem, ob tem pa so odprle razstavo o življenju jubilara ter predstavile jubilarne knjige z naslovom »Delo, spomini, srečanja«.

V imenu družbenopolitičnih organizacij je jubilara nagovoril Milo Vizintin. Zahvalil se mu je za pripevek, ki ga je dal v boju za osvoboditev in napredek teh krajev, ter sklenil svoje besede z željo, da jih sprejme, kot da bi jih govorila Primorska. Predsednik skupščine Nova Gorica Jože Šušteršič je med drugim dejal, da se Vilfan globoko zasladi v srečanju s primorsko ljudstvom in da je vedno kazal skrb tudi za vsakodnevne njegove probleme, kot, denimo, v Vitovljah, kjer je ustvaril iniciativni odbor za asfaltiranje ceste. V znak hvaležnosti je Vilfanu, častnemu občanu Nove Gorice, poklonil Makušev grafiko. Ravatelj gorške knjižnice »France Bevk« Zoltan Jan pa je na kratko opisal razstavljene eksponate, ki prikazujejo literarne, partizanske in ilegalne objave ter zadnje stvaritve v zvezi z osimskimi sporazumi. Izredno veliko je slikarskega gradiva, ki prikazuje pestro življenjsko pot tega primorskega politika, diplomata in borca za socializem.

Slavljenec dr. Jože Vilfan se je zahvalil za počastitev jubileja, zahvalil se je vsem, ki so ga prišli pozdraviti, Mihi Marinku, Lidiji Sentjurcu, Branku Babiču, Alešu Beljaku, najljubšemu sodelavcu iz partizanskih let, ter dr. Dorčetu Sardocu, na smrt oboje nemu primorskemu protifašizmu in rodoljubu, ki je 13 let predsedel v fašističnih porih. Dr. Jože Vilfan je izkoristil priložnost, da je poudaril, kako z leti zadobiva revolucija vse globlje dimenzije in kako pravilna je bila odločitev komunistične partije, ko se je v najbolj kritičnem zgodovinskem razdobju slovenskega naroda, ko je šlo za njegovo življenjsko ali smrt, odločila za oborožen boj, da je ta narod obstal ter se kot enakopraven vstrel med ostale svetovne narode kot svobodni, samoupravični in nevršeni.

Medeotova knjiga o Furlanah v Rusiji

V založbi knjigarne Benno Pelican iz Gorice se je te dni pojavila na policah goriskih knjigarn nova knjiga neumorne pisca goriske preteklosti Camilla Medeote. Tokrat nosi njegovo delo naslov »Furlani in Rusija 1914-1918«. V njej je govor o tukašinskih Furlanah, vojakih v cesarski vojski, ki so morali v prvo svetovno vojno na rusko fronto, se tam borili in bili tam ujeti. Nad 400 strani zajetno knjigo s spomini teh vojakov, ki jo krasijo tudi številne ilustracije, zemljevidi in fotografije, krasi na naslovni strani risba Vena Pilona »Stara Rusija«. Avtor je Pilona sliki pozvil iz njegove knjige spominov »Na robu«, ki jo je leta 1965 izdala Slovenska matica v Ljubljani.

Knjigo je moč dobiti v vseh goriskih knjigarnah. O njeni vsebini bomo še poročali.

Občni zbor ŠD Sovodnje

V ponedeljek, 10. julija, ob 21. uri bo v sosednjem Kulturnem domu občni zbor športnega društva »Sovodnje«. Dnevni red obsega: izvolitev predsednika občnega zbora, poročila predsednika, tajnika in blagajnika, pozdrave in diskusijo o poročilih, razrešitev staremu odboru in izvolitev novega odbora.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Rimondio, Ul. Enrico Toti 52, tel. 72701.

V družini Albina in Nerine Florenin se je sesterčica Barbara in Kristini pridružila VALENTINA

Odbor krvodajalcev Sovodnje čestita srečnim staršema, mali Valentini pa želi veliko sreče v življenju.

ISTRANI SO BILI VČERAJ GOSTJE FURLANOV

Prijateljski stiki med Manzanom in Labinom

Po uradnem srečanju so bila na vrsti športna srečanja

Zastopniki domače občine ter združenja ANPI in športnih društev so skupno z dekletmi v furlanskih narodnih nošah in domačo godbo pričakali včeraj jutraj na glavnem trgu v Manzanu delegacijo iz Labina, istrske občine s katero ima ta industrijski kraj v Furlaniji že več let prijateljske stike. Po svečanosti na trgu sta župan Manzana Giuseppe Lizzi in predsednik občinske skupščine iz Labina Anton Dobrič spregovorila nekaj besed v sejni dvorani občinskega sveta in poudarila prijateljske vezi, ki se na gospodarskem, kulturnem in športnem področju ustvarjajo med prebivalci Jugoslavije in Italije.

Po tej uvodni svečanosti so si Istrani ogledali neko vinsko klet v Dolegnanu, starinsko opatijo v Rožacu, popoldne pa so se vršile tekme v balinanju in nogometu. Zastopniki obeh občin in organizacij iz obeh krajev so si izmenjali misli o nadaljnjem sodelovanju. Jugoslovani so Furlanom prikazali tudi turistični film o Rabcu, počitniškem kraju na vzhodni istrski obali.

KAM OB KONCU TEDNA

Tekmovanje v košnji na prazniku v Gabrjah

Čas poletnih prireditev je tu, čeprav še zmeraj čakamo na pravo poletje. Po Sovodnjih in Vrhovcih, ki so s poletnim praznikom že

S seje goriskega občinskega sveta

Na petkovi seji občinskega sveta so svetovalci odobrili številne podpore raznim društvom in ustanovam, ki delujejo na ozemlju naše občine.

Športnemu društvu »Juventina« iz Štandreža so dali prispevek 250.000 za kritje stroškov najemne igrišča, v kratkem pa mu bodo dali še dodatni prispevek.

Odobrili so tudi nakup Brancati-jeve knjige o šolstvu na Goriskem in Tavanjeve knjige o goriskem gradu. Porazdelili jih bodo po šolah. Proti nakupu teh knjig je bila desnica, ker ne odražata, po mnenju desničarskih svetovalcev, nacionalističnega pogleda na našo zgodovino.

Svetovalci so tudi odobrili sklep, da bo občina pobrala posebni prispevek od vseh tistih, ki jih bodo povezali z metanovodsko napeljavo. Svetovalec Sanzin je v razpravi zahteval, da bi tako pridobljeni denar bil namenjen izključno za nadaljnje širjenje metanovodske mreže.

Svetovalec Waltritsch je izrekel mnenje, da bi v prihodnjem letu občina poslala svoje uradnike tudi v Štandrež, Ločnik, Sv. Ano. Stražice in morda še v kako predmestje, da bi tam pobirali davčne prijave in s tem prihranili ljudem dolgo pot v mesto in čakanje v dolgih vrstah. Odbornik Ciuffarin je dejal, da bodo to decentralizacijo upoštevali.

Prav tako je Waltritsch zahteval, da bi moral občinski odbor rešiti spor z otroškimi vrtničarici in drugim osemjem otroških vrtcev v okolici, da bi se v septembru novo šolsko leto pričelo na mirnem način. Zaradi odlašanja občine je moral osebe otroških vrtcev stavkati pred nekaj tedni. Župan je svetovalcu odgovoril, da bodo stvar skušali urediti.

Svetovalka Pirelova pa je hoteli vedeti kdaj bodo dejansko izročili stanovanjem več desetnih malih stanovanj za begunce, ki so jih zgradili in tudi svečano otvorili pred nekaj meseci v naselju Sv. Ane.

Izleti

Slovensko planinsko društvo sporoča, da je še nekaj prostih mest za družinski izlet v Kostanjevico. Prijave sprejemajo samo še jutri do 12. ure na sedežu društva.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

MILIJON LIR PODPORE DRUŠTVOM V OBČINI

Občinski svet je odobril obračun za leto 1977 - Trikrat povečan krocint za gradnjo na kmetijskih področjih

Na petkovi seji občinskega sveta v Dobrodo bi župan obvestil svetovalce o zavzemanju profesorja Carla Calleria iz Pavie, da bi se zgradil na območju Dobrodo mednarodni veterinarski inštitut. O tem načrtu je naš dnevnik že pisal v tokovih številki; takrat smo trdili, da je inštitut, kateremu moramo pristisiti še razne infrastrukture, skoraj neuresničljiv. Profesor Calleria je na primer zahteval za uredništev svoje zavesti 25 kvadratnih kilometrov, ko vemo da celotna dobrodobska občina ne presega 26 kv. km. V svojem načrtu je profesor Calleria tudi omenil, da bi uredništvo njegove pobude prinesla koristi domačinom. Ne vidimo kako bi to tega prišlo, saj bi bila večina zaposlenih v omenjeni ustanovi strokovnjakov, ki jih Dobrodo ne premore.

Z glasovi večine je bil nato sprejet obračun za leto 1977. Občinski upravi je ostalo na razpolago letos priložno 13.200.000. Manjšina je glasovala proti obračunu z utemeljitvijo, da občinska uprava ni izvršila vseh sprejetih obveznosti. Treba je, da je večina posvetila pozornost potrebni smerokazu in toponomastični ter ni zgradila avtobusne čitalnice. Svetovalci so nadalje sprejeli sklep, da se dopolnijo prejšnje odločitve o razpisu zemljišč. Na kmetijskih področjih se je začelo dvigniti koeficient za trikrat; po tem: sklepu bodo lahko zidali samo tisti, ki so lastniki najmanj 15.000 kvadratnih metrov zemljišča. Na tak način skuša občina zatreti doseljevanje, dokler ne bo prišlo do sprememb regulacijskega načrta.

Zadnja je bila na vrsti razprava o porazdelitvi podpor kulturnim in športnim društvom, ki delujejo v občini. Milijon lir bodo tako porazdelili: Mladost 270.000, Jezero 115.000, Hrast 175.000, Kraski krti 115.000, godba na pihala 200.000, Kras 115.000 in Gradina 30.000.

25 organizacij prispevalo pokale za vrhovski pohod

Nedeljskega prvega netekmovalnega pohoda po Krasku, ki ga je organiziral prosvetno društvo Danica, se je udeležilo veliko število tekmovalcev. 25 podjetij in ustanov je prispevalo pokale in plakete. Vsem tem organizacijam in vsem tistim, ki so na različne načine prispevali, da je prireditelj tako dobro uspešno se zahvaljuje vrhovsko prosvetno društvo.

V juniju več prometa v tržiskem pristanišču

Po padcu v maju so v juniju v tržiskem pristanišču Portorosega za beležili običuten porast prometa in sicer kar 120.000 ton, kar je nad lanskim mesečnim povprečjem. Na prvem mestu raztovarjanja je 39.000 ton petroleja, zadovoljivo je dejstvo,

ZANIMIVA KULTURNA POBUDA V RONKAH

IZŠLA JE PRVA ŠTEVILKA REVIE «IL TERRITORIO»

Prispevki z jezikovnega, zgodovinskega in literarnega področja - Dva sestavka o prisotnosti Slovencev na Trškem

Te dni je na pobudo Večnamenskega kulturnega središča v Ronkah izšla zanimiva publikacija »Il Territorio«, s podnaslovom »Studi e note di intervento culturale della Bisiacaria«. Gre za kakih 100 strani obsegačo zvezek, manjšega formata, kjer je poleg uvodnega članka o poreklu Rinalda Rizzija, ki za revijo tudi odgovarja, še deset daljših prispevkov različne vsebine. Silvio Domini in Aldo Minusla objavljata razpravo o pomenu in izvoru besede »bisaccia«. Galliano Fogar je pripravil kakih 10 strani obsegačo razpravo o antifašističnem gibanju med belavci tržiske ladjedelnice med obema vojnama. Furio Bianco in Rossella Tortol ocenjujeta zgodovinsko - etnografsko razstavo, ki je bila lani v Škocjanu ter pojasnjujeta razloge, ki so privedli do te zanimive pobude. Izpod peresa Silvia Cumpete je zanimiv članek o prizadevanjih za kulturno rast na področju, kjer deluje Večnamensko kulturno središče. Dva sestavka obravnavata razvoj narečnega pesništva in sta posebej namenjena tolmachenju pesmi Silvia Domini in Marianne Pascoli. Giuliano Poian je v sestavku »Il contributo della scuola alla identità culturale«, skušal pojasniti vlogo, ki naj bi jo odigrala šola pri odkrivanju in utrjevanju kulturne identitete. Zadnji sestavek v reviji je izpod peresa I. tala Santeusiana in obravnava zgodovinski razvoj tržiskega področja kot politično - upravne enote.

Posebej razveseljuje je dejstvo, da je precej prostora v reviji namenjeno obravnavi vprašanj, ki so povezana s prisotnostjo Slovencev na Trškem. Maria Corsini Armani je prispevala krajšo razpravo o selitvenih tokovih s Krasa v Furlansko ravnino, s posebnim poudarkom na različne oblike asimilacije slovenskega življa. Karlo Černic in Pavel Strajn sta pod naslovom »Il lungo Medioevo degli Sloveni« podala zgodovinski oris naselitve Slovencev v teh krajih ter kasnejših dogodkov, ki so zapustili trajne sledove v slovenski kulturi in ljudskem izročilu. Posebej velja poudariti, da si je

uredniški odbor prizadeval oblikovati revijo s precejšnjo dokumentacijsko vrednostjo, saj so članki napisani strokovno in kar je še posebej pomembno, z dosledno navedbo virov informacij.

Velja opozoriti tudi na dejstvo, da so slovenska imena in izrazi izpisani dosledno v slovenski obliki kar je na žalost redkost pri italijanskih publikacijah. Zaradi vloge zblíževanja in spoznavanja med pripadniki dveh narodnosti, ki živita na področju delovanja Večnamenskega kulturnega središča, bi kazalo v bodoče objaviti tudi članke v slovensčini. Revijo so natiskali v podjetju »La Grafica« v Gradiscu v 2000 izdihih.

Kino

Gorica

CORSO Zaprt.

MODERNISSIMO Zaprt.

VITTORIA 15.30-22.00 »Sexi jeans«

Tel. Mauri in S. Stevens.

VERDI 15.15-22.00 »Certi piccolissimi peccati«. G. Rocaforte in C. Brasseur.

Tržič

PRINCIPE 15.00-22.00 »Duello al sole«.

EXCELSIOR 15.00-22.00 »Il bandito e la madama«.

Nova Gorica in okolica

SOCA »Potovanje preteklih« - ameriški film ob 18. in 20.30.

SVOBODA »Karambola« - italijanski film ob 18. in 20.

DESKLE »Poročilo o umoru« - ameriški film ob 17. in 19.30.

Včeraj - danes

Iz goriskega matičnega urada

RODILI SO SE: Lorenzo Terpin, Paolo Suma, Mateo De Iorio, Elisa Graziani, Daniele Spanghero, Elisa Carmoselle, Lisa Gardenal, Valentina Goljevšek.

UMRLI SO: 80-letna gospodinja Antonietta Neri Zanin, 72-letni upokojenec Ruggero Fontana, 74-letni upokojenec Tomaso Giachin, 68-letni Luigi Bressan, 69-letna Adela Bataglia Zitter, 73-letna Giuseppe Mazzolini Martinis, 45-letni delavec Antonio Mazzoni, 71-letni upokojenec Nicolo Giurich, 79-letni upokojenec Luigi Monti.

POROKE: uradnik Renzo Medeo, osov in profesorica Loretta Fornasari, profesor Franco Firmiani in Annamaria Gustinčić.

OKLICI: univerzitetni študent Fabio Mezzarobba in uradnica Nives Franco, prevoznik Giorgio Picotti in bolničarka Gloria Fabroni, finančir Francesco Uria in študentka Carmen Batistuta, mehanik Carlo Cibau in trgovka Marina Martinuzzi, trgovca Raffaele De Paolo in kmetica Aurora Tamborra, nogometni igralec Michele Bertoni in študentka Patrizia Marino, Ace Mermola in Nataša Kale, delavec Mario Torrisi in delavka Viviana Zanutel, študent Rino Furlan in uradnica Patrizia Caprara.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Franciška 4, tel. 2124.

Prispevki

V počastitev spomina Alojza Montija, darujeta Ladi in Janko Tomšič 20 tisoč lir za Društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

ZAHVALA

Globoko ganjeni ob tolikih izrazih sočutja ob izgubi našega dragega moža in očeta

ALOJZA MONTIJA

se iz srca zahvalujemo vsem, ki so nam stali ob strani in vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

Družina Monti

Sovodnje, 9. julija 1978

Presumeni obveščamo vse prijatelje, znance in sorodce, da nam je neizprosna smrt iztrgala iz naše sredine moža, očeta, starega očeta, brata in svaka

dr. ALEKSANDRA GALA - PETRA

sanitetnega polkovnika JLA v pokoju, organizatorja sanite v NOB in rednega profesorja medicinske fakultete v Ljubljani

Pogreb bo jutri, v ponedeljek, 10. julija, ob 18. uri v Dolenjem Logatcu izpred hiše žalosti, Ulica Talceva 8, na pokopališču v Dolenjem Logatcu.

Za njim žalujejo: žena Danica, hči Zdenka, sin Mitja, bratje in sestre Gojmir, Marijan, Stanko, Stojan, Ljilja, Lavra, Nuša ter drugo sorodstvo

Dolenji Logatec, Ljubljana, Branica, Ajdovščina,

Maribor, Illinois, Koper, Krizevci, 9. julija 1978

FOTOCINETEX

Obveščamo cenjene odjemalce, da bo v sredo, 12. julija 1978, v naši trgovini v Ulici Rabatta 16/1 demonstriranje vseh izdelkov

NIKON

INTER CENTRO SPORT

GORICA

Tržaška cesta (nasproti letališča, blizu mejnega prehoda Miren)

Tel. 30-910

VELIKI NAKUPOVALNI CENTER ZA VSE SPORTNE PANOGE

ski rolke za smučanje po travi

— vse za tenis — za v hribe — za vodni šport

— šotori in oprema za kampiranje

— športni čevlji najboljših znamk

VELIKA IZBIRA GUMIJASTIH COLNOV IN POČITNIŠKIH PRIKOLIC



POKLICNI FOTO STUDIO ASSIRELLI

GORICA

UL. S. GIOVANNI 9 - TEL. 2929

(blizu Kulturnega doma v gradnji)

• slikanje razvijanje prodaja

• za vsak razvit film brezplačno ena povečava v barvah

BENEŠKI DNEVNIK

NATEČAJ ZA SPISE V SLOVENSKEM NAREČJU «MOJA VAS»

BENEŠKI DNEVNIK

Slovensko narečje našlo pot v šole

Tudi letos je kulturna prireditev, ki jo prireja študijski center Nediza ob nagajevanju udeležencev natečaja za spise v slovenskem narečju «Moja vas», privabila v telovadnico špertske srednje šole nekaj stotin ljudi, predvsem pa seveda mladino in otroke, ki so jih v nemalo primerih pospremili vsi družinski člani in tudi učitelji.

Tudi letos je torej zaživelo vzdušje navdušenja in sodelovanja, ki označuje že od vsega začetka to simpatično in toplo srečanje ob koncu šolskega leta. Kljub temu pa ne moremo mimo tega, da ne bi opozorili na nekatere razlike med potekom «Moje vasi» izpred petih let in letošnjo prireditvijo, ne moremo mimo tega, da ne bi opozorili na rast te pobude in na nekatere važne premike v odnosih do nje.

Naj navedemo samo podatek, da je bilo število otrok, ki so se letos odzvali na natečaj (dvostosestnajst) v bistvu podvojeno v primerjavi s prvim letom in da se je število poslanih prispevkov še več kot podvojilo, saj je bilo prejetih prispevkov več kot 300. Omeniti moramo tudi številne risbe, slike in ilustracije.

Se zanimivejša bo analiza kvalitete prispevkov: letos so otroci večino prispevkov sestavili v šoli, v razredih, z neposrednim sodelovanjem učiteljev in v mnogih primerih tudi ravnateljev šol. To pomeni, da je slovensko narečje našlo pot v šole (te so v Benečiji zgolj italijanske) in to ne samo v govorni, temveč tudi v pisani obliki.

Prodor v šole so seveda omogočila navodila videmskega šolskega skrbnika (čeprav so ta navodila vključevala vrsto omejitev), gotovo pa so pozitivno vplivali na to tudi videmska konferenca o manjšinah ter pozitivna stališča občinskih uprav na ozemlju, kjer živijo Slovenci (so svojo naklonjenost do pobude pokazale s prispevkom, ki so ga dale k nagajevanju otrok).

Le tistemu, ki dovolj slabo pozna razmere v Beneški Sloveniji, se bo to zdelo malo; kdor živi in dela v ški Sloveniji in pozna težave, pa bo v vsem tem lahko našel dobre predpostavke za še zahtevnejše programe.

Če se povrnemo k natečaju, se nam zdi potrebno opozoriti tudi na boljšo kvaliteto prispevkov, na jezikovno bogastvo, ki se v njih skriva, na vedno večji napor v pravilni rabi slovenskega črkopisa, ki je največkrat posledica obiskovanja pošolskih tečajev in poletne šole.



Pogled na del občinstva, ki je prejšnjo nedeljo napolnilo telovadnico špertske srednje šole

Če smo prej omenili omejitvi v navodilih šolskega skrbništva glede izvedbe natečaja, smo to storili zato, ker mislimo, da bo mogoče v kratkem te omejitve premestiti: letos je bilo namreč prvič, da se je natečaj uradno izvajal v šolah, pa tudi dejstvo, da letos ni bilo nobenih težav glede dodelitve javnega, šolskega prostora za sklepno manifestacijo, daje misliti, da bo okrožnica prihodnje leto preformulirana.

Med pozitivne elemente gre prišteti tudi udržitve sodelovanja na celotnem ozemlju od Nadiških dolin do Terske doline, Režije in Kanalske doline, k čemur je gotovo v dobršni meri prispeval beneški študijski center Nediza s svojim delom. Praznik ob koncu šolskega leta ima torej svoj pomen tudi za utrjevanje enotnosti med Slovenci v Videmski pokrajini, za razumevanje med mladino in odraslimi, med človeško skupnostjo in njeno kulturo na eni strani in šolo na drugi. Vse te elemente moramo pravilno oceniti.

Na osnovi pravilnika natečaja so poleg sodelujočih otrok dobile priznanja tudi pevске, glasbene in gledališke skupine, ki so pripomogle k uspehu prireditve: mladi harmonikarji iz šole Antona Birtiča, rezijanski citrarji, Beneško gledališče, ki se je predstavilo s prirščnim satli-

ričnim prizorom o šoli in šolskih knjigah v Benečiji, pevski zbor Rečan z Les in ansambel Keka Bergnacha Narodna klapa; vsi so dobili spominsko medaljo.

Vedno na osnovi pravilnika je bila podeljena tudi nagrada «Moja vas» Bruni Dorbolo Strazzolini za njeno gledališko delo «Tonina Drejova», uprizorjeno v Čemurju 8. marca letos. Nagrado je simboliziral sopek vrtnic, ki ga je aktivni voditeljci Zveze beneških žen podarili mali Simone Vogrigr iz Klenja.

Da zaključimo: napisano in zbrano narečno gradivo je res pomembno in bo lahko služilo kot osnova za raziskave in študije strokovnjakov ali univerzitetnih študentov. Sodelovanje in navdušenje tolikih otrok in učiteljev pa bo moralo nakazati vrsto vprašanj, s katerimi se bodo spoprijemali šolski in kulturni delavci: predvsem bo na loga odbora za šolstvo pri SKGZ, da prouči možnosti, kako preko teh oblik sodelovanja tudi vnaprej vplivati na šolsko in občinsko življenje.

Tudi kulturne delavce iz Beneške Slovenije postavljajo to široko sodelovanje pred vrsto odgovornosti, saj je ohranitev teh rezultatov in njihova rast odvisna od bodočih naporov, predvsem pa od resnosti bodočega dela.

PAVEL PETRICIG

Jezikovno bogastvo v narečnih zapisih šolskih otrok iz vasi Beneške Slovenije

RENZA — PEČNJE MOJA VAS

Jest se kličem Renza an imam 12 let. Moja Pečanska vas, imamo cirkus od svetega Mihiela, narbuji stara od tele valate, ima dva tesa zasmuča, ki lepuo zvonjo an kje je bui an star šantuario an so hodi od cielega Laškega, so nosili šenke sv. Mihiela. An so z mši hodili travo sič, an mož je spau gor v senike an po pumoci je paršio no tako strašilo an ga je klica- lo: «Uon puidi!» Anta on se je o- barnu dol prout sv. Mihiela an mu je objubiu, če ga rieši od tele nevarnost, on do bo šenku petstuo zlatih sudu za de ga pusti. An po- klé tiste strašilo ga je pustilo an je naredu no pismo sv. Mihiela za tistih pestuo zlatih sudu, ki mu je objubiu. An tist mož nie meu tarkaj sudu, de je muoru vsake lieto plačat fit od njih an kar je uonu umaru, poklé je muoru fit pla- čuvati od sudu njega sin an je jau: Je bluo buojs, če ga je bluo sniedlo gor v telin senike, rajš ku tarkaj fita plačuvati od njega.

skega. Kar je pasu daž an voda se je ugrila, smo šli plavat, an kar smo paršli uon z vode, smo šli pe- škat ribe, ki tam jih je bluo puno. Mi druž. otroc smo bli špatjen (?) tu puno grupu, ist sam biu to grupu ud šakoline an za mano tu- di muoj brat. Kar smo se zbudil, smo šli jest kolacjon an putle smo šli piet. Smo se navadli puno pjesmi starih an lepih, ki pried nismo viedli. Ist na muorje sam nesu puno riči: kanot, materašin, fiočino za lovit ribe ta pod vodo an pine za iti buj naglo an tudi maškero an niek tubo, ki pride von z vode. Ma tam nismo samuo piel, ma tudi diženjal an smo se učil pisat an guarit po slovenski. Smo jedli zadost lepuo an za merendo so nam dal marmelado an an kos kruha. Tam smo ujel puno rib ve- likih an majhanih. Zaden dan, ki smo bili tam, je paršu direktor ud ardečega križa an nieki otroc, ki so plesal, piel an rečital, ki so par- šli ta z Ljubiane. Drug dan so parše glih tiste dvie korieri an so nas pejal damu. Drugo lieto ist puodem nazaj an tudi moji kom- paežani.

ALBINO — GORENJI TARBIL MOJE VAKANCE NA MORJU

Ist se kličem Albino. Lan mi druž otrok smo šli v Jugoslavijo za pasat vakance na morju. Na vakance v Jugoslavijo so paršli puno otroc ta s špietra an ud vsieh vasi, ki so to naši Benečiji. Priet ko smo šli na muorje, smo bli to nieki majhani vaščini, ki se kliče Tarbil. Smo partil s koriero os os- mi uri. Kar smo paršli, mi druž o- troc smo šli du s koriere an smo šli gledat muorje. Na muorju je bluo lepuo. Na spiagi so ble dvie pingualuce (?), adna buj velika ku te druga. Za mano so paršli muji dva bratje. Na muorju smo muorli bit štiernajst dnevu. Drug dan, ki smo paršli, je bui daž an nismo mogli iti plavat an takuo za štier dnev. Smo spal tu nieki kolonji od ardečega križa jugoslovan-



Med nagajevanjem so otroci nestrpno čakali diplomo, brošuro Vartac in darilo

An mene se me huduo zdi za jo predat. An puno krat pravem mo- ji mam za jo na predat, zak jo mam puno rad. An za me predat Karleto je ku predat no sestro al nega brata. Puno krat jo ist go- vernam namest iti moja mama an ji dam no dielo manj. An zgoda hodem do h nji za jo puešat an ji dat za pit uodo. An vsak dan hodem du h nji zgoda pried ku grem v šuolo an opudan, kar pri- dem od šuolo an kar nardim kom- pite grem du h nji ponovno an zvicer pried ku grem spak za ji reč lahko nuoč. An kar grem tu kako kolonjo pensam nimar za Karleto an vsak dan an vsako nuoč an kar priden od kolonje na grem u hišo saludavat moje star- še, ma grem pried saludavat Kar- leto an ptele grem saludat moje starše. Karlet na dajam samuo senu, ma an biškote, karamele in druge riči. Tele dni Karleta je muorla ušafat influenco an sam bodu pugostu dol h nji, ku ist kar san bolan, ki me hod gledat pogostu moja mama.

MICHELE — TER MUOJ PAS

Muoj pas u je dan lupo. U ma ó- kou dva lieta, u se kliče Puška. U je vesook, u ma no lóo (?) debe- lu, uha raune, rep zavit. Muoj pas u je ta neluójsa rieč, ke ja se miu zame.

ADRIANO — PODBARDO MAME ...

Mame nu plešeju z njeme možni légre anu vésele kar na e segra

CLAUDIA — PROSNID KRATKE IZ PROSNIDA

Ciu tiden s'n pravo, v nedejo senjen, jest krave ženem. Ne hodi tja v Loge, so duge staze, Ložanka je lipa, ne boš mo do nje. Te mali kozličec je zabu zgonicice, oj mama ki bo, zgonicica ne bo. Prekleta je ljubezen, prekleta jest jo bon, kir hodiš ti za mano, prekleti ti kaštron.

MAURIZIO — PORCINJ

Čičica ma, kje se bla? Dou per none. Kuo te je dala? Dan pitin (?) Kan se loža? Ta v čestin. Pokaži me! Lej ja klie.



Rezijanski citrarci so zaigrali vrsto svojih viz, na koncu pa seveda njihovo najbolj znano «Lipa ma Marica»

ANNA — PLEŠTIŠČE JOUAN

Tu moji uas je den mož, ke se kliče Jóuan an je den dobar mož. Ma zlo skrivšin. Inventa sake dan reči nové, nardi san poumo čerú- če (?). On dila simpre ponoče: an zaku, majden no mow kapite. Ma usendeset liet an je te buj zdrave od vasi. Njega hiša je dna ti ni- buj starih od uas. Ma tu za nare- jate kazone tej te duje mož.

PAOLA — MALINA

Ta stara je bouna, ta mlada leži, je popila dan krajzar, ju lauca boli. Tu hiše je uoda, pried hišu je led, je pršu muoj fantič, se je išulu un na ret. San vidu čičicu, ke je nesla uodico, mije dala ročicu, mi je jala ja... ja... u nebasa je šla, zubila je ščitú (?) tobaka, nazaj je pršia.

ANNA — PLEŠTIŠČE

(1) vozíčkov

PAOLA — MALINA

(1) škátlo

LAURA — PODBONEŠEC KI PRIDE REC BIT KURAZNI

An krat sta bla dva bratra: adan je bui bogat, adan buočan. Tist, ki je bui buočan, je meu pu- no otrok, te drug pa nič. An dan te bogat jau bratro: «Tist ki hje- mam majndega sinu, an man tri butige, a me dš adno čedo, di- pote je šenkan vse moje bogati- je.» «Ja, jau te buočan brat, de- dan to narbuji malo.» Zaki tista je bla namest hudica. Anta jo je bui vzeu an zredu. Tie h telemu možu vsako vičer so hodil igrat, an dan je bui paršu igrat an te- nente, ki pote se je bui inamo- ro to tolo čedo. Jo je hodo gledat vsako saboto. Tenente jo je pra- šo punokrat, di ga pride gledat kar na njega duom, je meu dno hišo veliko gu dni host. Ona mu je nimar obiečala (?), ma maj nie šla. An dan, dan kompanjo od oči jau: «Ti ki si takuo kuraz- na, a bitš šla opunoci gu host? Gor so tri moži obiešeni an tist tu sred ma parstan zlat, di si ka- pac ga vzet an parnest, ist te dan vse tiste, ki man.» «Ja, ja, jala čeda, jurec puecin.» Anta tisti, ki so igral, so ji jali: «Mi te le- počakamo, tant ki ti puodiš, de vzeš fulminante, kandelu an dan nuož, zaki je jala miez sebe: «Za- ci na bon mogla ga spet, mu pa odriežen parst.» Kar je paršla gu host, je vidla tele tri martve obie- šene, tistemu, ki je bui tu sred, mu je začela snemat, ma nie mo- gla anta mu je parst začela rie- zat, pote ga je zavila tu facu an ga je nesla. Kar je paršla dol na ciesto za iti damu, je čula nek, ki je hlautalo ta za njo. Se je obarnila anta je vidla, ki je bui dan konj, ki je nesó 2 puna zakja od sudo. «Ogo,» jala, hitro ga je vzeš za brazdo an ga je pejala damu. Kar je paršla da- mu, ga je gnala do hliev an po- tie je šla gu hišo. Kar parjatešta sta jo vidla, se je začela smejat an so ji guarili: «Nies šla,» pa ona: «Ja, san bla,» pa te druž: «Ben, pokaž parstan.» Anta je vzeš facu uon z gajufe (?) an ga je vargla če na mizo. Telš so je jali: «Ma si kurazna.» Anta ona je jala: «Niesan migo samuo tiste parnesla. Pujta za mano gle- dat.» So šli an du štal so vidli konja, ki je meu puno sudo to ža- kje. A ja, glas je šu okuole, ta- kuo di je zaviedu muož. Tel konj je bieu njega. On je nimar pra- šo, di kada ga pride gledat, ona mu je guarila «Pa pridin, pa pri- din, pa pridin.» Ma maj nie šla. Tel muož je bui kapo od dva- najst šašino (?) an je prašo čedo, di ga pride gledat, samuo di pe- tie jo ubije. Takuo je paršiuo, di adno saboto so se diela dakordio, za ki zan dan je muorla iti ga gledat. Čeda namest iti tisti dan, je šla pried. Za sabo je nesla bi- škotine an še niešne reči, kar je paršila tu host če pret telo hišo, tu kortiline pas je začeu ajat, za di bo muoč, mu je vargla biško- tine, njih jih nie bluo, zak so bli šli krast, an mu je bluo če not. Je paršla naglih v kučino (?) anta je vidla mizo za 12 judi, pote gre gor na varh, viede dno štan- cjo (?) z dvanajst pastej. Gre tu drugo an je vidla, di je bla sa- muo dna pastieja, je vidla foto- grafije, ka je bui nje muož, an je bui fotografan an tu šašina. Ja, se je ustrašila. Je odparla dru-

go štancjo an je vidla puno mart- vih. Se je skrila če not, če za no- čeo, ki so bli dan dan priet ubil. Kar so paršli, so viedli, di je bla- ato, ma nieso viedli, kan se je skrila, so jo gledal, ma jo nieso ušafal. Ja, oni so jali: «Povierča- mo anta puojmo pa spat.» Kar so šli vsi spat, ona je paršla uon in šla gu njega kambro, mu je paržgala muštace an je utekla damu. Kar je damu paršla je vse poviedala anta jala: «Kar v sa- boto pride, ist bon za bouno gu pastej, an vi mu porecita, di san gor an di me pride gledat gor. Kar je paršla sabota, je poklica- la dva karabinierja an jih je die- la če pod pastejo an še niešne pa okuole hiše. Kar je paršu, so ga zagnal gor h nji v kambro. Ato je seudu ta par nji anta ona mu je jala: «Vieš, san sanjala, di so te bli muštace zažgal.» an- ta on je začeu pistolo jemati. Ten- krat karabinieri so paršli uon an so ga dižarmal (?), so ga zve- zal an pejal ču paražon, pote so šli pa po te druge ču host. So jih areštal an vse pejal v paražon. Ja, tela čeda pote je ušafala dru- zega muoža buj pametnega an se je oženila ta par telin patrjine.

(1) objubila
(2) iz žepa
(3) razbojnikov
(4) kuhinjo
(5) sobo
(6) razorožili

MARIA — KRAVAR KRATKE PRAVCE

Tona je imeu no staro makino, ki ormaj težkuo je šla nari. Kar je zaviedu, de Milio je bui šu kupit an on no makino, apena ga je u- šafu, mu jo je začeu hvalit: «Moja makina nardi an stuo kilometru poti z no žlico bencine!» An Milio: «Tona, z veliko al z majhano žli- co?»

Tinaz: «Tonina, kan greš? Greš dielut?» An Tonina: «Ne!, grem služit!»

Zuan ima ormaj vic ku štierde- set liet an Vigi, ki ormaj je par kraj, ga praša: «Zuan, ti ki si ta- kuo bogat, zaki se nies oženu?» «Ku na znan ušafat an vebat no pravo!» «Ma nu, sa nie takuo tež- ku.» «Ti guoriš lahko; še kravo, ki san kuju, niesan pravo vebrau, kaj šele ženo?»

ALICE — PODKRAVAR MOJA VAS

Ist stojin tu ni vas mahjani, se kliče Podkravar, je gu briegu an okuole nie je host. V moji vas je samuo pet hiš an od telih hiš sa- muo dna je stara. Podkravar ima samuo devetnajst judi. Tu moji vas nie cirkus an tu nedejo muor- mo iti tu no drugo vas, če čemo bit par sveti maš. Moja vas nie- ma puno komoditati an za jo reč glih niemamo še nega negocijuna an dne ostarije. Dost krat Pod- kravar ostane brez vode, poseb- no kar je šuš, alora tisto volto je pru škodom, zaki sudati muo- rjo užit uodo, an takuo judi se aprofitajo an kar parpejejo uo- do, vsi jo točejo tu šegote (?) za jo miet puno an tu malo cajta je nie vid. Za prit tu moju vas an gor to drugo, pasa na liepa pol šfalanca, an za tisto rieč se muo- re reč, kar je glih, de smo sreč- ni. Moja vas je liepa, zaki od- tud se more videt valate, bregi an puno vasi. Tu moji vas nie otrok kuo samuo ist an če cjen se motit na moren al pa muoren iti tu drugo vas. Ist preferin bit sama ku stat z družin otrok an se kregat, zak dan cje nardit no rieč an dan to drugo. Moja vas

ankrat je miela malo judi, sada invec tisti, ki so šli proč, so paršil nazaj, zak so zastopil, de se stoji buj gu briegu. Se tro- štam, de s cajtjan Podkravar bo na vas puna judi an se bo zvie- lo buj lepuo an buj zvestuo. Ist san kontenta stat gu briegu, zak mi se pari, de se ma no življenje buj lepuo an zdravo. se na respi- ra ajar inkuinan (?) od miesta.

Ist kar bon velika na maj opu- stim moju lepuo vas.

(1) vedra
(2) se ne diha onesažen zrak

ANNA — POLICA MOJA VAS

Moja vas je mikena, a vsako lieto praznuje svetega Ivana, ki pride na 29 vošta.

An priednje lieto dva mladenča, za lepuo nardit senjam so ukupil adnega kastrona an so ga parpejal an dan priet, ku je bui senjam, an so ga pejal tu kriet od adnega telih dvieh.

Adan ga je daržu za štrik an te- drug je vzeu maco v roke an ga je zajeu tu čelo.

Kar je zajeu tu čelo od kastrona, kastron ga je pogledu anta pote ga je zajeu an drug krat, a tekrat kastron je utargu štrik a jih je začeu lovit po kriet; takuo kastron je bui razježen, de obada- vo muorla uteč v čebar an takuo so se rešila od naobarnega (?) ka- štrona.

(1) nevarnega

TIZIANA — GORENJI TARBIL

Se kličim Tiziana Drecogna, i- mam 9 liet an še punokrat san že- liela vam pisat an takuo cajt je pasu, da niesam maj pisala, an tel cajt je pasalo puno riči an takuo vam poviem. Tata je umaru, pote z mamó samo ostale same an takuo je muorla iti dielat za živiet an ist sam šla pa tu kolegio, zak mama je bila cieu dan proč. Ma mene me je bluo všeč hodi v šuolo tie u moji vas, zak sam hodila an v dopoškuola v našim jeziku, ma kar sam ostala sama, sam muorla iti proč an tekuo vam niesam mogla maj pisat an seda pa je paršu cajt, de vam pisam, an sam puno kontenta, ki sam vam napisala an sed: vas pozdravim puno — vam želim srečno novu lieto an puno zdravja in veselja.

NADIA — GORENJI TARBIL TE STAR AN PUOB

Ankrat je bui an puob, ki je muoru iti v miesto par nogah. Po pot je sreču adnega moža sta-rega, ki je seudu gu na kamane an ga je vprašu: «Za dobruoto, me morte reč, za dost cajtja bom muoru še hodi za prit v miesto.»

Te star mu je udguriu: «Hodi.»

Puob ga je vprašu nazaj: «Sa viem, de muoram hodi, ma tie viedet, dost cajtja zamudim čas.»

Te star mu je udguriu nazaj: «Hodi!»

An puob jezan mu je jau: «San viedu še pried, de muoram hodi, an je bluo buojs, či vas niesam blui nič prasu!»

Puob se je uglednu, je vidu, ki tist mož star ga je klicu an je jau: «Kaj!»

Te star mu je jau: «Boš muoru hodi se za no uro!»

An puob: «Zaki me niste jau pried?»

Te star: «Zak niesam viedu, či hodiš na moč o pučas!»



Nastop Beneškega gledališča

Nagrade javnih ustanov in zasebnikov za udeležence natečaja «Moja vas»

Kako se je natečaj «Moja vas» dobro uveljavil, priča tudi dolga vrsta ustanov in zasebnikov, ki so letos prispevali k nagajevanju otrok. Zlasti moramo poudariti, da so se vabilu, naj podelijo kako nagrado, letos odzvale številne javne ustanove, tako deželni odbor Furlanije - Julijske krajine, tržaška pokrajinska uprava, videmska pokrajinska ustanova za turizem ter številne občine: Drevka, Sv. Lenart, Srednje, Podbonese, Sovodnje, Grmek, Čedad, Števerjan, Doberdob, Nabrežina, Zgonik in Dolina.

Skoraj odveč je povedati, da so podelile slovenske organizacije številne lepe nagrade: Slovenski raziskovalni inštitut SLORI (televizor), Zveza beneških izseljencev (radiomagnetofon), kulturno društvo «Ivan Trinko» (magnetofon), Novi Matajur in kulturno društvo Rečan (ra- dio), Beneško planinsko društvo (nahrbtnik), skupina duhovnikov «Dom» (zbirko knjig), Slovenska kulturno-gospodarska zveza (fotoaparati), Slovenska prosvetna zveza (fotoaparati), Kmečka zveza (kolekcijo kmeč-kega orodja), Primorski dnevnik (računalnik), Tržaška kreditna banka (več hranilnih knjižic), Kmečka banka iz Gorice (magnetofon).

Z darovanimi predmeti (knjige, igrače, pisala, ure, računalniki, športne potrebšline, obleke, čevlji, plošče, torbe ipd.) in denarnimi prispevki pa je k nagajevanju prispevalo tudi mnogo trgovin in po- djetij iz Benečije in Čedada ter iz Trsta in Gorice. Naj omenimo samo najvažnejše darovalce: gradbeni podjetji Benedil iz Čedada ter Pe- tra iz Trsta, mizarsko delavnico Planina iz Špetra, zlatarji Malalan in Splerdente, Tržaško knjigarno, tovarno Mipot iz Krmina, Teknomet iz Gorice, trgovini Kosič in Koren iz Gorice, trgovino Seboflex iz Tr- sta, trgovino čevljev Malalan in trgovino s ploščami Decibel z Opčin. Čedajskih trgovin in podjetij pa tu ne moremo naštevati, saj je le redkokdo odklonil prispevek tej tako hvalevredni pobudi.

POZITIVEN OBRAČUN GLASBENEGA ŠOLSKEGA LETA 1977-78

NAD 600 MLADIH GOJENCEV V ŠOLAH GLASBENE MATICE

Okrog 400 gojencev obiskovalo individualni pouk, 200 pa zborovsko petje. Med glasbili na prvem mestu klavir, harmonika, godala, pihala in trobila. Preobremenjenost pedagogov - Repertoar nove koncertne sezone pripravljen

Šola Glasbene matice odigra v našem zamejstvu neprecenljivo vlogo, saj je glasbena vzgoja pomemben del splošne kulturne vzgoje, v naših manjšinskih pogojih pa je tudi ena od temeljnih narodnostnih postojank. Tudi v pravkar zaključenem šolskem letu 1977-78 je šola dosegla pomembne rezultate, ki izhajajo že iz samih številčnih podatkov.

V centralni tržaški in v vseh podružnih šolah na Tržaškem, Goriskem in v Beneški Sloveniji sta v šolskem letu 1977-78 obiskovala individualni pouk 402 gojenca, pouk zborovskega petja pa 202 gojenca, skupno torej 604 gojenci. Od teh jih je individualni pouk na Tržaškem obiskovalo 330, na Goriskem 70, v Beneški Sloveniji, kjer podružnica uradno obstaja šele od maja letos v Petjagu v špeterski občini, pa 8. Na Tržaškem so podružnice šole delovale v Šklednji, Boljuncu (za dolinsko občino), v Bazovici, na Proseku in v Nabrežini, na Goriskem v Gorici in v Solednjah, v Beneški Sloveniji pa, kot že rečeno, v Petjagu.

Zanimiv je tudi pregled števila gojencev po oddelkih. Oddelke za godala (violina, violončelo, viola) je obiskovalo 48 gojencev, za pihala in trobila (klarinet, flauta, trobenta, rog) 37 gojencev, za klavir 197 gojencev, kitaro 31, harmoniko 99 in solo petja 10 gojencev. Poleg instrumentalne vzgoje so gojenci bili deležni tudi pouka solfeggia, harmonije, glasbene zgodovine, kar pa je še zlasti važno, tudi komorne glasbe, ki učenca neposredno uvaja v ansambelsko muziciranje, to je v skupno delovanje. Tako sta v okviru Glasbene šole delovali dve komorni zasedbi za pihala, tri zasedbe klavirskih tria (violina, čelo, klavir) in več duov.

V pogovoru z ravnateljem šole prof. Svetom Grčičem smo se zanimali za letošnje uspehe gojencev. Prof. Grčič ocenjuje šolsko leto kot dobro, kar zadeva učne rezultate. Med gojenci je precej takih, ki dobro obetajo, pri splošni oceni pa je treba upoštevati, da hodijo vsi gojenci šole Glasbene matice v redne šole in da jim je glasbeni pouk le dopolnilni. Preizkušnja osvojenega znanja so seveda do prvenstvenih izpitov v treh rokih in sicer v jeseni, ob polletju in na koncu šolskega leta, ter zaključni izpiti čez leto, srednje oziroma višjo šolo. Nizje opravilo gojenci najprej na matični šoli, potem pa na konservatoriju in sicer najprej iz stranskih predmetov in nato iz glavnih. Letos je na domačem zavodu in na konservatoriju uspešno opravilo izpite iz stranskih predmetov 9 gojencev šole GM, iz glavnih predmetov pa na domači šoli 5, na konservatoriju pa jih bodo začeli polagati jutri.

Med pomembne dejavnosti šole GM spadajo interni in javni nastopi. Interni nastopi v dvorani šole GM v Trstu je bilo osem, javnih nastopov pa skupno 19, od teh 7 v tržaškem Kulturnem domu, po dva v Gorici, Sovodnjah, Nabrežini in na Proseku ter po eden v Šklednji, Boljuncu, na Opčinah in v Petjagu v Beneški Sloveniji.

Kar zadeva pedagoško osebo je treba reči, da je skozi vse leto preobremenjena. Hude težave so zlasti s pedagogi za klavir, če samo pomislimo, da so vsa trije stalni oziroma redni, na katere odpade po 18 do 20 gojencev. Zato morajo pomagati zunanji pedagoški sodelavci iz vrst študentov višjih letnikov. Nič boljše ni pri ostalih glasbilih. Za godala je sumo en redni pedagog, vsi ostali so zunanji in enako je za trobila in pihala. Harmoniko poučuje štiri stalni pedagogi in to je tudi edini predmet, za katerega šola nima zunanjih sodelavcev. Šola bi nujno potrebovala več stalnih pedagogov.

Z zborovsko petje skrbijo trije stalni zborovski, poseben zunanji pedagog poučuje solo petje.

Vprašanje prostorov trenutno ni najbolj pereče, čeprav tudi ni mogoče trditi, da je zadovoljivo. Sicer pa so na vidiku nekatere pridobitve, predmetelja preureditev prostorov šole v Trstu, dograditev šolskih prostorov na Opčinah za potrebe vsega vzhodnokraškega področja, zlasti razveseljevalno pa je, da se bo goriska šola verjetno že v novem šolskem letu preselila v nove prostore v preurejeni zgradbi neke stare šole, v kateri bo tudi večja dvorana za javne šolske nastope.

Za nadaljni razvoj šole bo treba misliti tudi na nabavo novih glasbil tako za Trst kot se zlasti za Gorico. Še posebej nujno pa je, da pride GM do novega ustreznega koncertnega klavirja, ki bo stalno na odru Kulturnega doma. Pri Glasbeni matici upajo, da ga

bodo dobili že z novo sezono. Ko pa govorimo o prepotrebem koncertnem klavirju smo tudi že pri koncertni dejavnosti Glasbene matice.

Nova sezona za Trst in Gorico je, kolikor ne bi prišlo zaradi višjih sil do kakšnih sprememb, že zasnovana oziroma izdelana tako kar zadeva nastopajoče ansamble in soliste kakor tudi datume. Sezono v Trstu bo začel priznani slovenski Trio Tartini, ki ga sestavljajo violinist Bravničar, violončelist Škerjanc in pianist Bertocelli, za njim pa se bo predsta-

vil v svoji novi sestavi Slovenski oktet. Sledil bo koncert orkestra Slovenske filharmonije s sodelovanjem APZ «Boris Kraigher» iz Maribora ter dva šiško - Hmeljak (violina-čelo). Skupno z mariborskim zborom bo orkester izvajal Lajovicovo kantato. Na četrtem koncertu se bo predstavil s klavirskim recitalom tržaški pianist Massimo Gon, na petem Komorni orkester RTV Ljubljana s solistom Vojkom Cesarjem (fagot), na šestem Tržaški baročni ansambel, ki ga vodi prof. Miloš Pahor, na sedmem Nanutov Slovenski komor-

ni orkester iz Ljubljane, na osmem ženski pevski zbor «Colegium musicum» iz Beograda in na devetem komorni orkester in zbor Glasbene matice. Izven abonmaja in v sodelovanju s SSG bo gostovala ljubljanska Opera, vendar delo še ni dokončno izbrano.

Goričani bodo v okviru svoje sezone imeli na programu Trio Tartini, Slovensko filharmonijo, recital pianiste Horak, Pihalni kvintet RTV Ljubljana ali zbor Colegium musicum ter prvič v Gorici tudi ljubljansko Opero.

JOŽE KOREN



Fest jim enu dobru vojkovanju vojskova, jest jim ta tek dopernejel, jest jim vero obmanil. Naprej oshe je mene perlojbena Krona te pravice, katero bo meni G O S. P V D na vni dan, ta praviz hni Ribtar, dal. Nihari pak je meni, temuz b tudi ofem tem, kateri njegovu prikasanje sa lubu ima. jo. 2. Tim. 4.

V galeriji palače Costanzi je od prejšnjega četrtka odprta razstava «TISKI OD 15. DO KONCA 18. STOLETJA - PRICEVANJA O KULTURI V FURLANJI - JULJSKI KRAJINI, KOROSKI IN SLOVENIJI». Razstava je bila najprej v Ljubljani, iz Trsta pa bo romala v Celovce. Razstavljeni tiski, ki so nastali v štirih stoletjih v deželah - in so zaradi te skupne evropske vrednosti, so - je rečeno v uvodu k trojezinčnemu katalogu - hkrati dragocena dediščina vsakega posameznega naroda in vseh tre skupaj. Na sliki stran iz tega od razstavljenih Trubarjevih tekstov

ŠE Z MEDNARODNEGA SIMPOZIJA O VELIKEM PESNIKU

OTON ŽUPANČIČ IN ČEHI

Iz referata dr. Otona Berkopca - Župančičevi prevodi iz češčine in prevodi Župančiča v češčino

Na nedavnem mednarodnem simpoziju ob stoletnici rojstva Otona Župančiča v Ljubljani je imel med številnimi referenti naš župančičev rojak dr. Oton Berkopca zanimivo predavanje pod naslovom «Oton Župančič in Čehi». Iz njegovega daljšega referata povzemamo najpomembnejše izsledke in ugotovitve.

Po besedah Otona Berkopca je odnos Otona Župančiča do Čehov in njihove kulture, zlasti literature, na splošno malo znan in si že zato zasluži, da spregovorimo o njem. Znano je, da se je začelo Župančičevo zanimanje za češčino in druge slovanske jezike že v serbijskih letih, ko je kot petoalec v začetku leta 1893. stopil med tako imenovane elizabete Janca. Ev. Kreka in zahajal mednje približno eno leto. Potem je vstopil med zadrugarje. Krek je vcepil Župančiču in drugim «elizabete» ljubezen do slovanskih jezikov in ljudske poezije.

Dokaz Župančičevega zgodnjega zanimanja za češki jezik in poezijo je tudi obvestilo v eni od vpisnih knjig dijaške Zadruga z dne 21. XI. 1894: «Brat Župančič! Če prideš v Zadrugo, dobil boš Vrhlickega v predalu. Dragotin Kette». Jaroslav Vrhlicky je bil tedaj vladar češkega Parnasa in najbolj ploden češki pesnik.

Za presjelo, kakšno je bilo Župančičevo znanje češčine, nam danes preostajajo samo pesnikovi prevodi. Zdi se, da so nastali po naročilu. To je moravska ljudska pesem «Zahučaly horis». Drugi Župančičev prevod, pesem Jaroslava Vrhlickega «Sveta Ljudmila», po kateri je zložil znani češki skladatelj Antonín Dvořák prvi del oretorija, je nastal v začetku leta 1900 verjetno na prošnjo dirigenta Mateja Hubada.

Tudi časovno tretji Župančičev prevod iz češčine je nastal na pobudo dirigenta Glasbene matice Mateja Hubada, ki je hotel, da tudi najboljši slovenski pevski zbor nastudira skladbo Pavla Križkovskega «Utopljenka».

Župančičevi prevodi omenjenih dveh ljudskih pesmi in Oratorija sv. Ljudmile od Jaroslava Vrhlickega pričajo, da je se pesnik na prelomu stoletja ukvarjal z češčino, toda ti njegovi prevodi niso imeli takega pomena kot prevodi treh Bezručevih pesmi, ki so nastali nekaj let pozneje.

Tako je Župančič spomnil: 1907. leta prvi v slovenski literaturi prevedel tri Bezručeve pesmi Jaz, Srečanje in Kdo na moje mesto?, ki jih je nato Anton Kristan objavil v prvomajski prilogi «Rdečega prapora».

V Župančičevem delu najdemo tudi nekaj pesmi, en članek in priloznostni zbor s češko tematiko. V mislih imamo njegove pesmi Pa kaj mi je rekla Mařenka. V galeriji Pred Bilekovim kroljnikom. Pri kibarju Bernekerju. Naše pismo in Tinska zvonika. Te pesmi so nastale ob raznih prilikah, ko je pesnik prišel v stik s Čehi.

Ko je po Aškerčevi smrti dobil Župančič mesto ljubljanskega arhivarja (1. I. 1913), je na vabilo praškega župana odpoval spomlad v Prago, da bi izpopolnil svoje strokovno znanje. Niti ne leto dni pozneje se je Župančič udeležil «glebaliških slavnosti» v Pragi, ki so bile v resnici zborovanje političnih in kulturnih predstavnikov zatiranih narodov Avstro-Ogrske. Župančič je med kakimi stotimi Slovenci, ki so se udeležili slavnosti, zastopal slovenske pisatelje in uredništvo Ljubljanskega zvo- na. Oba slovenska glavna dnevnika, Slovenski narod in Slovenec,

sta dogodkom v Pragi posvečala veliko pozornosti, zlasti prvi. Jugoslovanski udeleženci slavnosti so se domeni, da bodo na binkoštno soboto popoldne položili v lencek k spomeniku slavnega češkega reformatorja in mučenika Jana Husa na Staromestnem trgu. Za člane odposlanstva so bili izbrani Ivan Tavčar, Rihard Jakopič, Albert Kramer, N. Bartulović in poslanec Ribnikar in Budisavljevič. Za govornika so določili pesnika Župančiča.

Kolikor je znano, pesnik pozneje ni bil več na Češkem, toda najprej kot dramaturg in pozneje kot upravnik Slovenskega narodnega gledališča je imel večkrat priliko, da je prihajal v stik s češkimi gledališčniki, ki so prihajali gostovat. Tudi po njegovi zaslugi je SNG uvrzilo v tridesetih letih vrsto čeških dram, zlasti Františka Landgerja, Karla Čapka drugih. Že pred vojno, zlasti pa prva leta po osvoboditvi se je srečeval tudi s češkimi književniki.

Med najpomembnejše dogodke v zgodovini slovensko-čeških literarnih odnosov pa vseskozi spada srečanje Otona Župančiča s pesnikom Josefom Horo v sredini januarja 1938. v Ljubljani. Obisk odličnih čeških pisateljev J. Hore in Karla Novega so organizirali prijatelji češke demokracije in profitaistični kulturni delavci v Ljubljani. Glavna priridev je bila v SNG prav gotovo tudi po zaslugi njegovega upravnika O. Župančiča, ki je na odru češkega gosta osebno podelil pred nabit, polnimi gledališčem. Na programu so bile recitacije del obhaj književnikov v slovenskih prevodih, v izvirniku pa sta jih brala Hora in Novy. Ker je Oton Berkopce takrat

D. Z.

(Nadaljevanje na 7. strani)



Openska drama družina PD «Tabor» sodi med najmlajše v našem zamejstvu. 1. t.m. je uprizorila Brechtovo delo «Puške gospe Carrara». Režija je bila v rokah Draga Gorupa, sceno je izdelal Attili Kralj, glasbo pa je zasnoval Miha Belič. Igralcem - amaterjem je uspelo dovolj prepričljivo uprizoriti zgodbo in čas, v katerega je postavljena

OD 28. DO 30. JUNIJA LETOS V MARIBORU

XI. zborovanje slovenskih geografov

Kot gostje so se zborovanja udeležili tudi geografi iz SR Hrvatske ter zamejci s Koroskega in Tržaškega

Od 28. do 30. junija 1978 je bilo v Mariboru XI. zborovanje slovenskih geografov. To mesto so izbrali, da bi se pobliže seznanili s problematiko mariborske regije.

Zborovanja se je udeležilo več kot 150 geografov iz raznih krajev Slovenije, prisotni pa so bili tudi gostje iz SR Hrvatske ter zamejci s Koroskega in Tržaškega.

Prvi dan so bila predavanja na Visoki ekonomski komercialni šoli. Izredno zanimive tematike se je prvi lotil inž. Vinko Borec, predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Maribor, s kratkim prikazom Maribora v sedanjosti in z prisrčno perspektivo za bodočnost. Sledile so misli akademika dr. Svetozarja Lesiča o slovenski geografiji med mariborskim zborovanjem leta 1954 in sedanjim. Predavatelj je poudaril, da je Maribor z vsem svojim zaledjem drugo najpomembnejše žarišče slovenskega življenjskega utripa. To njegovo vlogo je temeljito čutili danes, ko je postal Maribor drugo slovensko vseučilišni in sploh kulturno središče, ki vključuje v svoj okvir tudi uspešno se razvijajočo geografsko znanstveni center na Pedagoški akademiji in pa živahni aktivni Geografsko društvo Slovenije. Predavatelj je nato ugotovil, da se je v 24 letih razširila in poglobila dejavnost slovenskih geografov. Uveljavile so se nove raziskovalne tehnike s kvantitativnimi metodami in računalništvom ter z uporabo zračnih posnetkov, predvsem pa se je v zadnjih letih bistveno spremenila organizacija znanstveno-raziskovalnega in pe-

dogoskega dela. Posebej pa je treba poudariti, da so v tem četrstletju prevzeli glavna bremena geografskega dela mlajši slovenski geografi, med njimi tudi mnogi iz severovzhodne Slovenije.

Nato je rektor mlade mariborske univerze dr. Vladimir Bračič predstavil svojo studijo o prostorskem razvoju upravne in samoupravne razdelitve v občinah mariborske puške mezonegije. Nazorno je prikazal pravno razdelitev v avstro-ogrski monarhiji, v predvojni Jugoslaviji, v času okupacije in narodnosvobodilnega boja ter zaključil s prikazom razvoja upravne razdelitve v Titovi Jugoslaviji.

Dr. Mirko Pak je udeležencem predstavil geografske probleme Maribora s posebnim opazom na prostorsko strukturo industrijske delovne sile. Razvoj Maribora, ki šteje zdaj že nad 110.000 prebivalcev, so narekovali številni dejavniki, med katerimi sta v ospredju koncept policentričnega razvoja Slovenije in bližina enega najvažnejših evropskih mejnih prehodov. Predavatelj je omenil tudi splošno socialno-ekonomski razvoj prebivalstva mariborske regije in severovzhodne Slovenije v celoti. Dvig življenjske ravni in ekonomska krepitve prebivalstva sta privedla do hitrejšega razvoja terciarnega sektorja, predvsem trgovinske - poslovne dejavnosti. Ob tem pa se pomeni industrije v mestu ni zmanjšal. Število v industriji zaposlenih je celo poraslo od 28.000 leta 1968 na sedanjih 34.000. Če odštejemo od tega okrog 11.000 v industriji zaposlenih okoličinah, je še vedno skoraj vsak drugi aktivni Mariborčan zaposlen v industriji.

Dr. Ivan Gams je govoril o pokrajinski ekološki sestavi mariborske regije. Najprej je pojasnil, da ekologija ne pomeni pogojev za vse življenje, temveč predvsem za vegetacijo ter kulturne rastline in šele prek njih tudi za človeka. Maribor, ki se je razvil na izrazitem prehodu iz goratnega v nizinsko Podravje, na stiku več prirodno-geografskih enot, bi lahko ohranil obdelovalno kmetijsko zemljo na bližnji ravnini. Potrebno bi bilo še poslednje za- vreti gradnje individualnih hiš in jih bolj preusmerjati v višji svet Mariborskih gor in Pobjava. V prisrnejših legah je tam razglednejše, kulturneje bivalno okolje s čistimi zrakom in s prihrankom na ogrevanju.

Dopolnilsko zasedanje je zaključil dr. Matjaz Jersič z vrednotenjem naravne primernosti prostora za potrebe planiranja ob primeru mariborske regije. Popoldnansko kongresa je bil posvečen problemom prebivalstva Maribora in okolice. Otvoril ga je dr. Vladimir Klemenčič z zanimivim predavanjem o problemih prebivalstva v socialnogeografskem razvoju mariborske regije. Na takem tipu območja kot ga predstavljata mariborska regija, ki doživlja razkorak klasične agrarne in oblikovne strukture urbane družbe s prepletanjem degradiranih in urbaniziranih, odločilno vplivalo na razvoj prebivalstva prostorska razviritve krajev zaposlitve, rast ter struktura delovnih mest in prometa povezanost podeželja s kraji zaposlitve. Število delovnih mest je vse do zadnjih dveh desetletij naraslo in se v glavnem koncentriralo v enem samem razpoložljivem kraju, Mariboru. V zadnjih dveh desetletjih pa se poleg Maribora pričnata sorazmerno hitreje razvijati še dva razpoložljiva kraja, Slovenska Bistrica in Ptuj s Kričevcem. Šele v zadnjem desetletju pridobivata na pomenu poleg nekaterih manjših razpoložljivih krajev še občinska centra Ormož in Lenart. Takemu prostorskemu razvoju industrijske regije ustreza v mariborski regiji v desetletju 1961-1971 tudi razvoj prebivalstva. Oznakačje ga težje k zgostitvi prebivalstva s

Takoj po kosilu so organizatorji zborovanja priredili dve ekskurziji, po Mariboru in z vzpenjajo na Pohorje. Odločila sem se za prvo varianto, ker me je zanimalo globlje spoznati mesto, o katerem so toliko govorili na predavanjih. Ekskurzijo je vodil dr. Mirko Pak, ki je kot domačin nazoru, a hkrati tudi živo in prizadeto prikazal populacijski in ekonomski razvoj mesta.

Po ekskurziji se je zasedanje nadaljevalo. Glavna tematika je bila ekološka značaja. Niz posegov je zaključil dr. Jakob Medved z referatom o geografskih imenih. Poudaril je, da bo v kratkem mednarodni posvet, na katerem bo vsaka država predlagala način pisanja krajevnih imen. Zato je pomembno, da tudi Slovenci zavzamemo enotno stališče in predložimo priporočila državnemu pisarni našim imen, pa tudi vrsto ekonomov, saj se mnogo slovenskih zemljepisnih imen nanaša na kraje zunaj SR Slovenije. Drugi dan zasedanja je zaključil občni zbor Geografskega društva Slovenije.

Zborovanje slovenskih geografov se je končalo v petek z zanimivo in prijetno ekskurzijo. V jasnem jutru smo zapustili Maribor in se z avtomobilom peljali proti severu mimo Počehove, nato ob Pesnici do Kungote in Svecinskih gor, ki so jih prišli Pesnice razrezali v razgibano pokrajino s številnimi griči, dolinami in grapami. Tu smo pes krenili na razgledno točko, kjer nas je prof. Ferdo Šilih seznanil z nekaterimi elementi geografskega razvoja Svecinskih gor, ki se razprostirajo ob meji z Avstrijo. Poudaril je, da so tu pedološke in klimatske razmere dokaj ugodne za vinogradništvo in sadjarstvo. Območje je pa doživelo v zadnjih tridesetih letih korenite spremembe v kmetijski strukturi; na eni strani se vrši proces modernizacije specializirane kmetijstva, na drugi strani pa je v teku degradiracija zaradi ostarelosti prebivalstva, drobne posesti in spreminjanja socialne strukture. Da bi se preprečilo o zlahnosti kapljice, ki jo tu gojijo, so nam v krajski kloj ponudili pristna domača vina. Mimo Pesnice smo se nato peljali na vrh do Črnege lesa, kjer nas je čakalo izvrstno kosilo. Postregli so nam z domačimi jedmi, med katerimi ni manjkala značilna pomurska gibanica. Pri Lenartu nam je dr. Božidar Kert spregovoril o uveljavljanju družbenega sektorja kmetijstva na melioriranih površinah v Pesniški dolini. Zaradi glinaste petrografске sestave,

dr. Ksenija Levak

(Nadaljevanje na 7. strani)

Ob tržaškem filmskem festivalu

Trije romani znanstvene fantastike

Znanstveno-fantastični romani so bili še pred nekaj časa na slovenskem knjižnem trgu prava redkost. Res je sicer, da tudi še sedaj nimamo izvirnih slovenskih del s to tematiko, dobili pa smo več knjig s prevodi tujih del. Tu di krog založb, ki izdajajo tovrstno literaturo, se je razširil in v prav zadnjem času smo lahko zabeležili tri romane te vrste. Res je sicer, da mnogi tovrstno literaturo odlagajo, na drugi strani pa je precej bralcev, zlasti mladih, ki radi segajo po tovrstnih knjigah. Vsem tem bo ustreženo s tremi knjigami, ki sta jih izdali založba Mladinska knjiga in Pomurska založba.

SKRIVNOST ATLANTIDE je roman, ki ga je napisal nemški pisatelj Walter Ernsting. V prevodu Borisa Grabnarja je izšla pri Mladinski knjigi. Ta znanstveno-fantastični roman, namenjen v prvi vrsti mladim bralcem, pripoveduje o sinu londonskega trgovca in črne domakinje s Karibskih otokov, ki se kot mornar odpravi raziskovat skrivnost Bermudskega trikotnika. Gre namreč za znani trikotnik Karibskega morja, kjer izginejo ladje brez sledu, nekatere pa ostajajo na morju neposkodovane, toda prazne, brez sledov življenja. Kaj je temu vzrok skuša raziskati mladi pomorščak, pri tem pa se tudi njegovi ladji zgodi isto kot ostalim: nenadoma zajame neznana meglja ladjo in vsi se znajdejo v kraljestvu Atlantide, v veliki piramidi na dnu morja. Slednjici se mu le posreči, da se vrne na vodno površino, toda tu ne pozna več nikogar, nikogar tudi ni več od tistih, ki jih je imel rad, ljudje pa med seboj obračunavajo z vojnami. In mor nar spet odide prostovoljno meglenemu oblaku nasproti, da se vrne v Atlantida na dnu morja.

To je zgodba tega kratkega, a vznemirljivega romana, ki ob današnjih ubiganih o skrivnostih Bermudskega trikotnika, razvija svojo fantastično tezo, predvsem z namenom, da zapoši bralčeve domišljije. Seveda pa ima knjiga tudi svoje moralno jedro in bo tako zanimivo in dobrodošlo branje.

Roman ruskega pisatelja Vladimirja Bragina ISKALEK IZGUBLJENEGA TISOCLETJA, (izdala založba Mladinska knjiga v zbirki Odisej, prevedla Alenka Kraigher Gregore) je po svoji naravi fantastično-pustolovski povest. Prava zaprava je bolj pustolovski kot pa znanstveno-fantastični roman. V zanimivi, prijetno napisani obliki pa pripoveduje o biologu preteklega stoletja, ki je hotel odkriti zdravilo proti staranju, premagati starost in podaljšati življenje. V zanimivi zgodbi, v kateri pripovedalec pripoveduje svoja doživetja ob tem, kako je odkril stare dnevnike zapiske. Malce naivna, preprosta zgodba, napisana tudi z nekaj ironijo, bo za odraslega bralca, ki so mu pri srcu tovrstna dela dovolj primerno branje, čeprav roman res ni kaj posebnega.

Pomurska založba pa je izdala roman, ki ga je pod naslovom KONEC OTROŠTVA, napisal angleški pisatelj in znanstvenik Arthur Clarke. V svojem izrazito znanstveno-fantastičnem romanu pripoveduje pisatelj o prebivalcih tujega planeta, ki najprej nekaj desetletij nadzorujejo prebivalce zemlje, nato pa preidejo na naš planet. Pri tem se pokaze, da je to vsemogočni, temveč da deluje jo kot izvajalci ukazov po točno določenih načrtih in po smernicah neznanih sil. Prihod teh ljudi bitji pa pomeni začetek preobrazbe zemlje in konec človeštva. V brezmejnem vesolju ni prostora za človeka. Clarke je fantast, podobno Julesu Verneju preteklega stoletja. Zato se je v svojih delih uveljavil, saj so jih posneli tudi za film. Izredno so duhoviti, napredek tehnike pa jih ni prav nič omejil, temveč kvečjemu potrdil. Gre torej za vprašanje ali se bo človeštvo samo uničilo s sredstvi, ki jih je samo izdelalo z najvišjimi znanstvenimi dosežki. Pisatelj odgovor na to je pritrilil. Branci pa mu bodo seveda verjeli ali pa tudi ne. Vsekakor gre za zanimiv, znanstveno utemeljen fantastičen roman, ki ga je v slovensčino prela Ilvanka Plešnar.

Sl. Ru.

Druga knjiga Kraigherjevega zbranega dela

Leta 1975 se je med avtorje, ki jih je Državna založba uvrstila med slovenske klasike, uvrstil tudi Lojze Kraigher (1877-1959) čigar zbrano delo pripravljajo za omenjeno zbirko Dušan Moravec. Medtem ko je prva knjiga zbranega dela izšla pred tremi leti in prinesla znano Kraigherjevo dramo Skoljka, je vsebina druge knjige, ki je nedavno izšla, dokaj pestra. Knjiga prinaša drugo Kraigherjevo dramsko delo in sicer dramo Na fronti. Sestre Živo, nadalje mladostno pisateljstvo prozo in na koncu v dodatku še osmrtke iz zgodnjih let, kakor so se ohranili v zapuščini. Urednik Dušan Moravec je prispeval opombe k drugi knjigi in o rombe k objavljenim tekstom s svojim prispevkom bistveno obogatil izdajo.

Kot pojasnjuje urednik niso ohranjeni podatki o nastanku drame Na fronti sestre Žive, ki je nastala leta 1927 in ki predstavlja po svojem značaju ljubezensko dramo iz zdravniškega življenja

v času prve svetovne vojne. Drama je narejena na težave, ker je pisatelj težko našel založnika, vendar je slednjega leta 1929 delo vendarle izšlo pri Tiskovni zadrugi. Knjiga pa ni narejena na posebno ugoden prejem in tudi kritika je delo dokaj hladno ocenila. Zato tudi v poskus planiranja drame v ljubljanskem gledališču ni uspe. Pač pa so delo uprizorili na odru mariborskega gledališča maja 1930, kjer je bila krstna predstava. Pisatelj je poskušal doseči, da bi delo uprizorili v zagrebški drami vendar zama, pač pa so jo igrali v Sarajevu. Drama je bila prevedena tudi v češčino, sicer pa ni doživela drugih objav.

Mladostna proza obsega devet novel in novele, ki so bile objavljene večinoma v revijalnem tisku do leta 1923. Večina od njih je doživela tudi ponovno objavo v novelah, ki so izšle po zadnji vojni v počastitev pisateljevega jubileja. Bile pa so sicer ob ponatisu malo zapazene, prav tako ob

izidu Kraigherjevega izbranega dela leta 1971. Bralec, ki bo prebiral ta dela, bo seveda ugotovil predvsem njihovo literarno-zgodovinsko vrednost, ne bo pa mogel ugotoviti, da so ti mladostni pisateljevi spisi privlačni za današnjega bralca. Dva osnutka od romanov pa je urednik objavil pod naslovom Dogodek.

Čeprav urednikove opombe k tej knjigi niso tako obširne kot smo jih navajali pri drugih knjigah zbranih del slovenskih pisateljev in pisateljic, zlasti tistih, ki jih je kot »rednik pripravil Dušan Moravec, je prav njegov delež pri tej knjigi znan. Urednikove opombe so zanimive in dovolj obširne, da dajejo vpogled čez ne v nastanek posameznih del, pa v objave, uprizoritve in odmeve. Zlasti velja to za v tej knjiki objavljeno dramo. Tako ostaja druga knjiga »Kraigherjevega zbranega dela« predvsem literarno-zgodovinsko zanimiva.

Sl. Ru.

RAZGOVOR Z DRAGOM SLAVCEM - VODJEM DEL

Taborski spomenik v Dolini
olepšan za svojo stoletnico

Pobudo za preureditev spomenika so dali domači partizani - Odkritje spomenice, zavite v Edinost, Slovenca in Našo slogo - 580 ur prostovoljnega dela

Jubilejno leto 1978 v Dolini je v polnem razmahu, kljub počitniški mu času. Medtem ko smo o odkritju spomenice že obširneje poročali, bi danes radi posvetili nekaj besed delu okrog spomenika ter poštvalnim vaščanom, ki ga opravljajo. Na delu akcije je domačin Drago Slavec, ki vodi tudi vso evidenco nad opravljenim delom. Ko smo ga obiskovali na njegovem domu, je ravno pretakal novo valjivo rumene barve.

Razumljivo je, da je bilo treba kolesje takoj podmazati in že naslednji trenutek je steklo v sledeči razgovor.

Vpr.: Kdo je dal pobudo za obnovo spomenika in njegovega okoliša?

Odg.: Tistega dne, ko smo se poslovlili od našega tovariša Zdravka Vodopivca, ko se srečali na domu Josipa Sanečka (Šarkeča) in zbrali skoraj 300.000 lir v njegov spomin. Ker poteka letos znani jubilej, smo se domenili, da obrne mo zbrano vsoto v sklad za obnovo vitnega dela okrog spomenika tabora. Moram se obraziliti, da stoji spominsko obeležje tabora zdrav spomenika padlim partizanom, kar se povezuje v posebno simboliko. Pobudnik akcije je torej bila Zveza partizanov iz Doline, in vsa dela so opravili bivši borci udarniško.

Vpr.: Kdaj pa ste začeli z deli?

Odg.: Pričeli smo že v soboto, 1. aprila. Tisti dan je bilo prisotnih 20 tovarišev. Na vseh naslednjih zborih pa približno isto število. Zbirali smo se zvečer, po celodnevem delovnem urniku ter ob sobotah in nedeljah dopoldne.

Vpr.: Kaj vse ste morali opraviti in kaj se ostaja?

Odg.: Spomenik padlim in spomenik tabora stoji na nekoliko prividnem prostoru sredi vasi, v senci kosatih kostanjev. Ograjena sta bila z visoko mrežasto ograjo, kajti nekdo je bilo v vasi precej živine in je bilo potrebno spomenika zavarovati pred njo. Mi smo morali obnoviti in olepšati zidovje; odstraniti smo morali ograjo in prizidek, dvigniti smo morali spomenik tabora in mu vzpostaviti temelje. Tla so tam mehka in ugrezava, ker je zemlja navoženata. Zato je stari spomenik visel 15 cm v stran. Izdelali smo mu tudi nov podstavek, tako da bo odsejal za 20 cm višji. Nekoliko se je zapletlo pri obnovi robnika glavnega zidu. Želeli smo, da bi ga nam izdelal Zidar, on sam pa nam je svetloval, naj ga izsečemo iz našega kamna, ki bi se lepše vklopil v ambiant, kot pa beli nabrežinski.

Tako smo morali sami izklesati plošče pravilne velikosti, kar nas je nekoliko zamudilo, ker je to delo za specializirane ljudi, nam pa je šlo počasneje od rok. Nato smo navozili nove zemlje in okraščili spomenik, ker je bil precej pomazan in popačen.

Vsa zahtevnejša dela so končno naredili; kar še moramo namestiti je veriga, ki bo nadomestila ograjo in pa seveda ureditev cvetja in kar je še drobnih stvari, ki spadata k takemu obeležju.

Pri delu nas je gnala velika vna, da bi o lepšali osrednji predel vasi, temveč nas je močno srbela tudi radovednost, ali se bo uresničilo ljudsko izročilo, ki je iz roda v rod prenašalo glas o nekem pa-

pirju in o nekem kronah, ki da so skrivale v spomeniku. Sam sem kot otrok cele dneve igral z vrstniki ob spomeniku in so nam starejši Dolinčani burili fantazijo s pripovedmi, kaj vse je skrivano tam notri. Zato smo s hrepenenjem in tudi s strahom pričakovali, kdaj se bo kaj pokazalo.

Vpr.: Kakšen občutek ste imeli tisti trenutek, ko ste prišli svezjen s pergamentno v roke?

Odg.: Bil je strašen občutek, strašen v prijetnem smislu. Te ga bi ne mogel opisati, treba je kaj podobnega doživeti. Ni besedi!

Vpr.: Kdo pa zdaj hrani spomenico?

Odg.: Spomenica je pri meni doma. Doma imam shranjene tudi vse tri časopise (prvotno smo mislili, da sta bila dva) v katerem je bil svezjen zaviti: EDINOST, SLOVENCA in NAŠO SLOGO. Ko smo jih potegnili iz ošrčja spomenika, so bili vlažni in izredno krhki. Ko so se posušili, so se začeli kar sipati v prah. Starejša hči se je trudila več kot pet ur, da jih je vsaj za cilo spravila skupaj.

Vpr.: Kako boste zabeležili spomin na proslavo 100-letnice?

Odg.: To je naloga prosvete. V obnovljenem podstavku spomenika smo pustili dve volitnici. Naša Zveza partizanov je sklenila, da v eno vstavimo listino z imeni udarnikov, pergamentno ob odkritju občinskega spomenika padlim ter imena vseh tistih, ki so akcijo podprli.

To bomo storili zdaj kmalu, ko bomo s krajo slovesnostjo praznovali zaključek del in predajo celotnega objekta njegovemu imenu. Istočasno pa bodo na spomeniku padlim dopolnili doslej nepopolni podatke. Tovariš Ivan Saneček — Jovo je bil doslej napisan kot pogrešan. Pred tednom dni pa sem dobil pismo od Zveze borcev iz Sežane, kjer je dokončno ugotovljeno, da je Jovo padel aprila 1942 na Krimu. O tem ni zdaj no-

benega dvoma več in to bomo popravili ter dostojno počastili njegovega spomin.

Druge volitnica je namenjena osrednji septembrski slovesnosti.

Vpr.: Zanimajo nas še, koliko delovnih ur ste vložili v akcijo in kdo krije stroške?

Odg.: Vsi skupaj smo vložili v delo približno 580 ur truda.

Stroške krijemo s prostimi prispevki vaščanov. Samo nabiralne akcije so navrgle milijon lir. Celotno popravilo bo stalo okrog pol milijona lir. Če bi hoteli vse to plačati, bi akcija stala skoro štirikrat toliko. Odveč bi bila pripomba, da smo zadovoljni in po nosni, da smo stvar izpeljali sami. Vsi, ki so kakorkoli pomagali, so zaslužni. Njihova imena pa bomo naknadno objavili v dnevnem časopisu.

BORIS PANGERC



Vzmemirljiv trenutek: pokazal se je ovoj s spominsko listino, vzdan pred 100 leti

JUBILEJ BORŠTANSKE KORENINE

IVANA JUŽNA VDOVA ČAČ
BO JUTRI SLAVILA 93 LET

Visoka starost ni nujno, da je betežna in dolgočasna. Človek je lahko čil in prožen tudi tedaj, ko se mu je na plečih nabralo že devet križev ter se naglo približuje še deseti. O tem se lahko prepričamo, če se oglasimo v Borštu, pri Francetovih, na hišni številki 46. Tam namreč domuje Ivana Južna vdova Čač, ki bo jutri praznovala 93 let, saj je bila rojena 10. julija 1885. Svojo dolgo življenjsko pot je prehodila med Borštom in Jezerom. Od tamkaj je bil namreč njen mož Ivan Čač, s katerim se

je poročila leta 1910. Toda usojeno jima je bilo, da preživita skupaj le pet let, kajti cesar je zahteval v Karpate tudi njenega Ivana, od koder se žal ni nikoli več vrnil. V zakonu je povila tri otroke, od katerih ni nihče več živ. Čač je žrtvovala cesarju, sin Cvetko



(1913) je padel v kočevskem Rogu leta 1944; v partizane pa je bil odšel takoj po padcu fašizma.

ŠE Z MEDNARODNEGA SIMPOZIJA

OTON ŽUPANČIČ IN ČEHI

(Nadaljevanje s 6. strani)

S Hore pripravljali izbor iz moderne slovenske lirike. Zvezde nad Triglavom — je Hora prinesel v Ljubljano, tudi prevod Župančičeve Dume, iz katere je recitiral odlomke. Takoj po vrnitvi v Prago pa je prevod Dume objavil v najbolj razširjenem češkem dnevniku Lidove noviny. Ta in drugi prevodi Župančičevih pesmi so našli pri čeških bralcih na tako lep sprejem, da je nekaj založb ponudilo Hori izdajo slovenske lirike. Če ne bi bilo okupacije CSR, vojne in Horove bolezni, bi bil že takrat izšel izbor Župančičeve poezije, kakršen je izšel dvaindvajset let pozneje. Naj še dodamo, da je v Župančičevi knjižnici pet Horovih knjig. Tudi Hora je odnesel iz Ljubljane nekaj Župančičevih knjig. Oba pesnika sta si želela ostati tudi nadalje v dobrih prijateljskih stikih.

Češkoslovaški Penklub je po Horovi izjavi nameraval povabiti Župančiča v CSR in pesnik je ves navdušen govoril o svojem ponovnem obisku Prage, toda dogodki, ki so se kmalu nato odigrali na Češkem in v Jugoslaviji, so to preprečili. Nedolgo po osvoboditvi (21. VI. 1945) je Josef Hora umrl, nekaj let pozneje pa tudi njegov slovenski prijatelj.

»Spominjam se, pravi ob koncu svojega referata Oton Župančič, »kakšno visoko je Hora cenil Župančičovo liriko. Imel ga je za enega največjih pesnikov novejšega časa, v čigar stihih je lepo povezana ljubezen do domovine s poslušanjem za utripanje sodobnega življenja in za probleme sveta. Ko beremo Horove pesmi v zbirkah Domov in Jan goslač, ki sta na-

stajali po njegovi vrnitvi iz Slovenije in v času, ko sva prevajala Župančičeve pesmi, čutimo, kako sorodni so ti stih nekaterim verzom slovenskega pesnika. Težko bi dokazali kakšne vplive, daljne odmeve pa lahko začutimo v obeh zbirkah. Pa tudi kot človeka sta si bila oba pesnika zelo blizu. Župančič je želel kot pesnik in kot človek. Nisem še srečal človeka, ki bi tako kot on utelešal podobo pesnika. Nekaj minut si z njim, bolj molčita kot govorita, in vendar čutiš, da imaš ob sebi veliko osebnosti, je dejal Hora o Župančiču.

Med okupacijo sta oba pesnika zelo trpela. Usoda domovine je iz razmeroma mladega Hore v kratkem času naredila fizično in duševno zlomljeno starca. Tudi Župančič ob svojega češkega prijatelja in zato je umiral z vizio srečne domovine skoro štiri leta po njeni osvoboditvi. Hora pa je zbral še zadnje moči, da je napisal maja 1945. pozdrav predsedniku CSR ob povratku v domovino.

Obisk Slovenije je bil zadnje Horovo potovanje v tujino. Mogoče to, lahko pa tudi zaradi lepote naših krajev in zaradi tolikih in tako lepih prijateljskih vezi, ki jih je navezal s slovenskimi kulturnimi delavci, posebno z Župančičem, je pogosto in rad s svojimi prijatelji govoril o naši deželici. Bil sem med zadnjimi, ki so stisnili pesniku roko in mu pogledali v še žive oči. Skozil solze sem bral v njih: »Pozdravim mi Slovinsko!«, končuje svoj prispevek Oton Berkopec na temo »Oton Župančič in Čehi«.

Prijetna in živahna starica je vnetja sogovornica, posebno kadar jo spomini nanesejo v mlada leta, ko je morala garati na kmetiji, ko je vozila mleko v Trst in ko je »drisala fagote in fagote tržakih strancov. Ko ji je bilo komaj tri leta, ji je umrla mati in je rasla ob mlačni ter je morala vseokoli oskrbovati sedem polbratov in sester.

Borštani — ki jo poznajo le kot Ivano — se še natanko spominjajo, kakšen kruh je svoje dni mesila in pekla pri Plencevih.

PD LONJER - KATINARA

Zaključni večer
otroškega zbora

V torek je prosvetno društvo Lonjer - Katinara priredilo v društveni gostilni v Lonjerju zaključni večer za člane otroškega zbora in za njihove starše. Na večeru, katerega se je udeležilo lepo število staršev kot tudi drugih domačinov, je otroški zbor, čeprav v nepopolni zasedbi zaradi počitnic, zapel osem pesmi pod vodstvom Magde Nadišek in ob spremljavi na harmoniko Mirana Pečenika. Tako so najmlajši iz Lonjerja, s Katinare in iz Rovt zaključili letošnji ciklus vaj, ki se je odlično obnesel, predvsem kar za deva množičnost, saj je na raznih prireditvah nastopalo okrog štirideset otrok, ki obiskujejo otroški vrtec v Lonjerju ter osnovno šolo na Katinari. Sedaj bodo najmlajši pevci nastopili še na vaškem prazniku, ki ga bosta priredila prosvetno in športno društvo 22. in 23. julija v Lonjerju, ki ga bo zanje priredilo prosvetno društvo Lonjer - Katinara. Osnovnošolci in obiskovalci otroškega vrta bodo tako en teden skupaj pod vodstvom vzgojiteljice iz Lonjerja ter s Katinare ter bodo skupaj prebili ves dan od osmih zjutraj do petih popoldne. Če bo letošnja namera uspela, kar tudi kaže da bo, saj so bili starši navdušeni nad to pobudo in se je v center že vpisalo osemnajst otrok, jo bo društvo ponovilo tudi prihodnje leto za daljše obdobje.

R. Pečar

XI. zborovanje
geografov

(Nadaljevanje s 6. strani)

majhnega strma in sotočja več voda, je bilo to področje še v tem desetletju stalno poplavljenost in poraslo z močvirskimi travami. Opravišene hidromelioracije niso le opravile poplav, ampak so tudi ustvarile pogoje za popolno izsušitev in obdelavo zemljišč. Danes je do 90% melioriranih površin obdelanih. Pesniška dolina je območje velikih sprememb v agrarni proizvodnji, pa tudi znatne pokrajinske preobrazbe. Spremenile so se hidrografska mreža, vegetacija in kulture ter posvetna in zemljinska razdelitev.

Pesniško dolino loči od porečja Ščavnice srednje krilo Slovenskih gor. To je mikrorregija, ki je oddaljena od pomembnejših prometnih poti in občinskih središč. Območje z okrog 20.000 prebivalci sodi med eno najbolj nerazvitih v Sloveniji. Vzdolž Pesniške doline smo mimo ornave dospeli do Formina, kjer je strojnica »Hidroelektrarne srednja Drava II.« Z zavezitvijo Drave je nastalo veliko akumulacijsko jezero, ki bo pospešilo ribolov in vodne športne. Izgubljene njivske površine pa bodo zmanjšale možnost stalnih poplav. V Putju je bil spet postanek za ogled grajske kleti z muzejem. Tam hranijo staro orožje in pripomočke za pripravo vina, ogromne sode in kadi.

Ko smo se spet bližali Mariboru, je bilo zlasti zamejcem žal, da je zborovanja konec, saj smo bili deležni izredne pozornosti, topli ne in gostoljubnosti. Številne izsledke sodobne slovenske geografije je bilo treba prenesti v našo zamejsko sredino, kjer je zadnja leta vedno več strokovnih pobud in se tudi raziskovalna dejavnost počasi, a zanesljivo krepi.

FRANCO
kreator
italijanske mode
damski frizer
Ul. Canalepicolo 2
(za Borznm
trgom)

PAM železnina
STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI
import-export
za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijska cona)
DOMJO, 132. Tel. 820.331

REZERVOARJI ZA TEKOČA GORIVA
La Combustibile
34010 TRST DOMJO 38 - tel. 820.331-810.252

POHISTVO
RENAR
OPCINE, Prosečka 3
Telefon 212-255
Lastna obrtniška delavnica
in prodajalna
Nudimo po ugodnih cenah:
SPALNICE, KUHINJE, DNEVNE SOBE, SEDEŽNE GARNITURE, POSTELJICE IN POHISTVO ZA OTROKE, OTROŠKE VOZICE IN STAJICE.
Obiščite nas!

Članki dr. Jože Viltana v »Partizanskem dnevniku«

V knjigi Viltanovih izbranih člankov in zapiskov je tudi posebno poglavje Gradivo za bibliografijo dr. J. Viltana, ki ga je sestavil Marjan Breclj. V njem je bibliografsko popisanih nad 400 enot, in sicer predvsem tistega gradiva, ki ga je Vilfan objavil v slovenskem in jugoslovanskem tisku. Časovno sega od 1925, ko se je pojavil kot leposlovec v tiskem Našem glasu, pa do konca 1977. V našem listu ponatiskujemo tiste enote, ki jih je Vilfan napisal za tiskane številke predhodnika našega lista, Partizanskega dnevnika, ter dodajamo ob koncu 3 enote iz istega lista, ki poročajo o Viltanu.

1944
Najvažnejša naloga. — Partizanski dnevnik II/1944, 235, 1.
O izgradnji narodne oblasti, o volitvah v krajevne in okrajne NOO. Bazovica — prelomnica v Primorski zgodovini. — Partizanski dnevnik II/1944, 236, 1.
Slovo generalmajorja Ambrožiča. — Partizanski dnevnik II/1944, 238, 2.
V članek je vključena napitnica J. Viltana.

V svobodo z narodom v korak. — Partizanski dnevnik II/1944, 242, 1.
O duhovščini na Primorskem.
Pokrajinski Narodno-Osvobodilni Odbor za Slovensko Primorje. — Partizanski dnevnik II/1944 245, 1.

Govor dr. Viltana, podpredsednika POOF. — V članku: Skupščina Sloven (skrga) Primorja — Partizanski dnevnik II/1944, 248, 2-3.
Demokracija Jugoslavija. — Partizanski dnevnik II/1944, 255, 1.
Dve pomankljivosti. — Partizanski dnevnik II/1944, 259 in 260, 1.

O delovanju krajevnih NOO in krajevnih zborov.
Trst in Slovenska Benečija — dokaz naše demokratičnosti. — Partizanski dnevnik II/1944, 261, 1.

Dve poti od Kočevskega zbora do danes. — Partizanski dnevnik II/1944, 265, 1.

Glasnik naših težanj. — Partizanski dnevnik II/1944, 272, 1.

O Simonu Gregorčiču kot simbolu za slovenstvo Primorske.

Naš Trst! — popolna mobilizacija. — Partizanski dnevnik II/1944, 273, 1.

Naš Trst! Ohranljum in poglobljajmo demokratičnost našega gradiva. — Partizanski dnevnik II/1944, 275, 1.

Naš Trst! Polom sredinske spekulacije. — Partizanski dnevnik II/1944, 279, 2.

~ Ferde Kravanja-Skalar. — Partizanski dnevnik II/1944, 279, 2.

Nekrolog.

Bodimo budni! — Partizanski dnevnik II/1944, 283, 1.

Obletnica v znamenju mobilizacije — Partizanski dnevnik II/1944, 286, 1.

Nobene besede ljudem iz leta 1918! — Partizanski dnevnik II/1944, 291, 1.

Dva dokumenta. — Partizanski dnevnik II/1944, 294, 1-2.

»Sredina« in primorska duhovščina. — Partizanski dnevnik II/1944, 296, 1.

Stara in nova Jugoslavija. — Partizanski dnevnik II/1944, 319, 1-2.

Dve zasedanji AVNOJ-a — mejnika na poti k novi Jugoslaviji. — Partizanski dnevnik II/1944, 320, 1-2.

Zadnja odgovornost. — Partizanski dnevnik II/1944, 325, 1-2.

IX. korpus. — Partizanski dnevnik II/1944, 339, 1.

Mobilizacija na vseh področjih. — Partizanski dnevnik II/1944, 344, 1-2.

Leto grajenja narodne in ljudske oblasti — plebiscit za Titovo Jugoslavijo. — V knjigi: Leto borb ob Soci, 1944, str. 5-9.

Bazovica — prelomnica v primorski zgodovini. — V knjigi: 18. SNO UB Bazoviška ob letnici Bazovice, 1944, str. 10-14.

Konec goriske sredine. — V: Vsem aktivistom OF goriskega okrožja, 1944, str. 6-8.

1945

Mobilizacija vasi. — Primorski dnevnik III/1945, 4, str. 1; 5, str. 1.

Predgrda konca. — Partizanski dnevnik III/1945, 13, 1.

Atentat na jugoslovanstvo Primorske. — Partizanski dnevnik III/1945, 18, 1.

Goriški nadškof Margotti. — Partizanski dnevnik III/1945, 22, 1.

Videmski nadškof Nogar in njegovi. — Partizanski dnevnik III/1945, 24, 1.

Giuseppe Nogar.

Izbra. — Partizanski dnevnik III/1945, 27, 1.

Tu pa ni milosti. — Partizanski dnevnik III/1945, 32, 1.

Prešeren — predstavnik naše kulture. — Partizanski dnevnik III/1945, 33, 1.

1944

Pravi predstavniki primorske Slovenije. Primorsko ljudstvo je izvolilo Pokrajinski Narodno Osvobodilni odbor za Slovensko Primorje. — Partizanski dnevnik II/1944, 261.

O Viltanu na str. 3-4.

1945

Dr. Jože Viltan odhaja. — Partizanski dnevnik III/1945, 34, 3.

Po razrešitvi dolžnosti tajnika PNOO za Slovensko Primorje je Vilfan postal javni tožilec Jugoslavije in odpotoval na novo službeno mesto v Beograd.

Tov. dr. Jože Viltan je govoril o borbi Primorske v Beogradu. — Partizanski dnevnik III/1945, 79, 2.

O predavanju »Osvobodilni boji na Primorskem«, ki ga je Vilfan imel v beograjskem »Slovenskem kulturno-prosvetnem društvu Franc Rozmana«.

Na dopustu ali na izletu
lahko kupite

PRIMORSKI DNEVNIK

v sledečih krajih

Istre in Slovenije:

ISTRA

SKOFIJE:

Kiosk BAROLIN

ANKARAN - VALDOLTRA:

Kiosk DELO

KOPER:

Knjigarna PRIMORSKI TISK

Kiosk DELO 1

IZOLA:

Knjigarna PRIMORSKI TISK

Kiosk DELO 3

Kiosk BABIČ

Ob nedeljah samo v SAMOPOSTREŽNI RESTAVRACIJI »STAVBENIK«

PIRAN:

Knjigarna PRIMORSKI TISK

Kiosk TOBAK 10

Kiosk CVETIC

Na AVTOBUSNI POSTAJI

PORTOROŽ:

Knjigarna PRIMORSKI TISK

BERNARDIN:

Kiosk DELO/TOBAK

UMAG:

Kiosk BORBA

NOVIGRAD:

Kiosk BORBA

POREČ:

Kiosk VJESNIK

ROVINJ:

Kiosk BORBA

PULJ:

Kiosk VJESNIK

SOŠKA DOLINA, BRDA,
VIPAVSKA DOLINA, KRAS

BOVEČ:

Knjigarna MLADINSKA KNJIGA

KOBARID:

Market ALPKOMERC

TOLMIN:

Knjigarna MLADINSKA KNJIGA

Kiosk LEBAN

KMETIJSTVO - ŽIVALSTVO - ŽIVINOZDRAVSTVO

PIŠE VET. BORIS ŠTREKELI

Preventiva in takojšnji ukrepi proti nevarnosti napenjanja goveda

Zgodi se, da govedo poje prevelike količine krme, in se začne hitro napenjati. Za naglo napenjanje vampa in kapice so predvsem nevarne zelene leguminoze, kot so detelje in lucerna. Škodovati utegne tudi druga zelena krma, kot je bujna zelena trava, zelno perje, pesno perje itd. Sesna teleta so tudi podvržena napenjanju, čeprav ne jedo zelene krme, ampak piijejo samo mleko. Zgodi se, da teleta zaužijejo preveč mleka, zlasti pa mleka v prahu in v kratkem času nastopi napenjanje, ki ima iste posledice kot pri odraslem govedu.

Nevarnost napenjanja se poveča, čim več vode vsebujejo rastline, oziroma ko so v jutranjih urah mokre od rose. Za živali je lahko usodno, če zaužijejo ovčeno ali v kupu razgneto zeleno krmo. Ko se govedo vrne s pašne in ga takoj napojimo, se lahko zgodi, da zaužija krma začne fermentirati in nastopi napenjanje. Zato govedu po paši ne dajemo takoj vode, ampak počakamo določen čas.

Razlog zakaj nastopi napenjanje je v sami krmi, kajti prej omenjena zelena krma vsebuje precejšnje odstopke ogljikovih hidratov (sladkorjev). V vampu mikroorganizmi začnejo razkrajati zaužito krmo oziroma razkrajati ogljikove hidrate, pri čemer se začne sproščati velika količina plina. Tudi v normalnih pogojih prebave se v vampu nabira plin, vendar tega organizem resorbira

v krvni obtok, izloči preko črevesja, večji del pa se zbira nad vampovo vsebino in žival ga s podirganjem izloča. V primeru, da živali krma fermentira in sprošča velike količine plinov in tudi določene toksične snovi, se akt podirganja blokira in plini se nabirajo v vampu.

Kapica in vamp se prekomerno povečata in pritiskata predvsem na pljuča in krvni obtok. Hitro nastopi oteženo dihanje in tudi motnje v delovanje srca.

Ker je potek napenjanja izredno hiter, je potrebno, da čim prej opazimo začetne znake napenjanja, kajti le na tak način lahko rešimo žival. V začetku žival ne gubino stoji, krivi hrbet in se ogleduje po trebuhu. Vamp se začne hitro večati in upadajo lakotnice se izbočijo. Če govedu ne pomagamo, opazimo se oteženo dihanje, moteno delovanje srca, ki lahko povzroči tudi edeme in na koncu se krče in pogin.

Razumljivo je, da v takih primerih moramo takoj ukrepati, posebno se če smo prepričani, da se je žival prenašla detelje ali prej omenjene škodljive krme. Govedo takoj postavimo s sprednjimi nogami v višjo lego. Istočasno v vampu polivamo z mrzlo vodo in ga masiramo predvsem na levi strani. Na tak način skušamo stimulirati akt podirganja in s tem odstraniti odvečne pline. Poleg tega pride v poštev tudi soniranje, vendar pri tem je potrebno določeno znanje in izve-

banost, kajti v obratnem primeru ne dosežemo zaželenega uspeha ali celo poškodujemo žival.

Večkrat pa se zgodi, da omenjeni ukrepi niso uspešni, oziroma se vedno opazimo da je žival napeta in celo se stanje slabša. Zgodi se tudi, da opazimo govedo, ko je že v kritičnem stanju in vsako izgubljanje časa je lahko usodno. V takem primeru se moramo odločiti za trokiranje. Trokiramo čim višje v levi la kotnici v smeri proti desnemu komolcu. Če nimamo na razpolago trokarja in opazimo, da se žival duši, moramo nadomestiti trokar z močnim nožem. Močan koničast nož zabodemo osem do deset centimetrov globoko v vamp in nato nožno rezilo obrnemo za devedeset stopinj. Na tak način razširimo vobodo odprimo in plin lahko izhaja iz vampa.

V vsakem primeru pa je veterinarska pomoč več kot potrebna, čeprav je v večini primerov

potrebno ukrepati čimprej in to sami. Zgodi se, da se plin ne koncentriira nad vampovo vsebino, ampak je razpršen po celotnem vampu. V takem primeru z omejenimi ukrepi ne dosežemo zaželenega uspeha. Resna je tudi nevarnost, da se napenjanje ponovi, zato so predpisana zdravila in tudi dieta izredno važni.

Ker so ukrepi po napenjanju izredno nevarni in tudi neučinkoviti, moramo paziti predvsem na preventivo. Paziti moramo, da se živali ne pasejo predolgo na deteljnih in tudi na bujnih travnikih. Tudi krmljenje z mokro, ovenelo ali pokvarjeno krmo predstavlja resno nevarnost, kajti večja količina vode pospešuje fermentacijo in seveda napenjanje. Prav v tem letnem času, z relativno pogostimi deževjem, moramo biti še bolj previdni pri paši in tudi pri krmljenju živali. Vsaka nepredvidnost nas lahko privede do nevarnosti oziroma do pogina živali.

Novost na knjižni polici

M. SCHUBERT - R. HERWIG:

«CVETJE DOMA»

O gojenju sobnih rastlin, o urejanju rastlin v stanovanju in o vsem, kar je s tem v zvezi smo v slovenski zadnja leta dobili že nekaj lepih knjig. Tem dosežkom izdajam se zdaj pridruži nova knjiga *Cvetje doma*, ki sta jo v nemščini napisala Margot Schubert in Rob Herwig in katere slovenski prevod je dala naš knjižni trg Državna založba Slovenije. Res je sicer težko pisati nestrokovnjakom o knjigah, ki so rezultat strokovnega dela in ki so povrh vsega namenjene pouku in vzgoji. Vendar pa taka izdaja kot je omenjena, pravkar izšla knjiga *Cvetje doma*, zasluži, da nanjo vsaj opozorimo. Že zaradi obilice gradiva, ki ga taka knjiga (skoraj 400 strani večjega formata) vsebuje; zaradi strokovnega gradiva, zaradi barvnih ilustracij in brezštevilnih risb, ki pojasnjujejo in dopolnjujejo besedilo. Pa zaradi številnih nasvetov in napotkov, ki jih, opazovanje sobnih rastlin, gojenje v stanovanju in krasenje z njimi, tudi vsebuje. Teško je torej ob taki knjigi, ki je pod tujih strokovnjakov in pri kateri prevodu je sodeloval znan domači strokovnjak (dr. Vinko Strgar) reči, da je dobra ali slaba, da je bolja od kake prejšnje izdaje. Smemo pa reči, da je knjiga nedvomno zanimiva, poučna, bogato ilustrirana in vsebinsko bogata. Kako jo bomo znanje uporabili pa bo seveda v veliki meri odvisno od nas samih.

Na prvem mestu bi vsakek omenili, da v tem enciklopedičnem delu niso zajeti samo nasveti o gojenju sobnih rastlin, temveč je govor tudi o medsebojni povezanosti cvetja in bitalnih prostorov, ne samo o pojavih pa obstoju, rast in nego rastlin, temveč tudi o drobni opremi, o razmnoževalni opremi, o optimalnih življenjskih razmerah, stalnic, o naravnih in umetnih svetlobi, o zraku, razmnoževanju, o škodljivem okolju in napakah pri oskrbi, o zdravljenju rastlin in še o marsičem drugem. Vsekar bi bilo preobširno, če bi navedli vse vidike, ki jih obravnava knjiga. V prvem delu, ki ima več poglavij je obravnavana prej omenjena, če se tako izrazimo, prisilologija gojenja sobnih rastlin z opozorilom na vse, kar je potrebno za dobro uspevanje rastlin in domačem stanovanju in za simbiozo človeka z rastlinami. Tako je posebej opozorilo na vodo, toploto, svetlobo, prst, pa še na marsikaj drugega, potrebna za uspevanje. Drugi del knjige pa prinaša prikaz sobnih rastlin, vsake zase, z vsemi potrebnimi in konkretnimi opisi in nasveti za varstvo, gojenje, razmnoževanje, cvetenje, za preprečevanje bolezní, s tistimi splošnimi oznakami,

ki smo jih pri takih delih navajali (izvor rastline, opis, cvetje, oskrba). Tu so zbrane vse rastline, ki jih poznamo in ki jih še ne in prikazane s 340 barvnimi fotografijami. Če omenimo še seznane, latinska imena, slovarček in skupaj zbrane drobne nasvete, potem smo o knjigi povedali dovolj. Avtorica teksta Margot Schubert je delo široko zajela in ga sicer prilagodila nemščini pogojem, predvsem nemščini stanovanjskim prilikam. Ni pa zato rečeno, da ne bodo načini gojenja, ki jih priporoča, primerni tudi za nas, čeprav najbrž v tem pogledu in tudi v pogledu izbora rastlin zaostajamo za Nemci. Avtor fotografij Rob Herwig pa je svoje delo odlično opravil in prispeval brezhibne barvne podobe. Kako se bodo nasveti obnesli v praksi pa bodo seveda povedali tisti, ki upoštevajo knjigo. Tega mi ne moremo storiti. Zadošča naj, da na lepo knjigo o sobnih rastlinah opozarjamo.

Nuruddin Farah:

Upognjeno rebro

Upognjeno rebro je roman afriške pisateljice somalskega porekla Nuruddin Farah. Napisan je bil v angleščini iz katere je delo za slovenske bralce prevedla Marijana Samide. Izšla pa je delo založba Mladinska knjiga in nam tako posreduje delo afriške literature, ki je seveda tako pri nas kot drugod po svetu bela vrana. Vsaj glede somalske književnosti velja to v polni meri. Zato je ta roman iz sodobnega afriškega sveta zanimiv tudi za slovenske bralce. Toda bolj kot posebnost nosi kot na umetniški stvaritev. Kajti kakor je na eni strani delo vredno pozornosti tudi zaradi svoje človeške problematike, tako je literarna šibko in nas niti s svojo zgodbo niti z močjo pripovedi ne more prevzeti. Pisateljica pripoveduje o ženski Ebli, ki premišlja o svoji tradicionalni patriarhalni podrejenosti žene možu. Nek pomos in neka upornost sta značilni za Eblo, ki noče živeti kot druge ženske njenega plemena. Zato se odloči in zbeži v mesto, toda tu ji od moških preči druga nevarnost. Poskus, da bi zaživela kot neodvisna, samostojna ženska ji nikakor ne uspe. In tako ji ne preostane drugega kot da se vrne k možu in z njim nadaljuje v ustaljeno, patriarhalno življenje kot druge ženske. Tisoletna tradicija življenja jo prisili da se vrne v prav isto okolje in nadaljuje isto življenje iz katerega je hotela zbežati. «Bog ustvaril žensko — tako pravi somalski prepoved — čiz upognjeno rebro; in kdorkoli ga je skušal zravnavati ga je zlomil.» Tak moto postavlja pisateljica svojemu delu in v tem smislu, v zmagi tradicije, izve niti njena pripoved.

Kot rečeno je pripoved preprosta, zgodba prav tako. Očitna je pisateljska ideja, da bi opozorila na problem ženske neenakopravnosti v Afriki in še posebej Somaliji, kjer je tradicija še vedno premočna, da bi v vsakdanjem življenju zmogale naprednejše ideje. Seveda je ta ideja romana posredovana sila preprosto in večkrat niti ne tako, da ne bi izstopala iz pripovedi o Ebli in njenem življenju in nas posnem prepričala. Tako ostaja roman nedorečen pripoved o problemih somalske žene in o sodobnih težnjah za njeno enakopravnost v sodobni družbi in težnjah, ki pa ostajajo, če smemo verjeti pisateljici, neuresničene ali zankrat sploh celo neuresničljive. Sl. Ru.

Prispejate za
DIAŠKO MATICO

Enotni proti listi «per Trieste»



Nevarnost, ki jo predstavlja za Slovence v Italiji ter še posebej za tržaške reakcionarna lista «per Trieste», je sprožila v naši javnosti veliko zanimanja za vsa politična vprašanja na krajevni ravni. Zato je pobuda SKGZ, da se skliče predvčerajšnjim zvečer množični sestanek v prostorih Gospodarske zadruge v Bazovici žela velik uspeh. Zlasti domače občinstvo je napolnilo dvorano ter prisluhnilo z zanimanjem besedi predsednika SKGZ Borisa Raceta.

Na zgornji sliki: občinstvo med predavanjem, na spodnji pa predavatelj in prireditelji.



Škodljivi učinki umetne svetlobe

Popolnoma je zgrešeno mnenje nekaterih, pa tudi strokovnjakov, da sta naravna in umetna svetloba popolnoma enaki in da lahko človek uporablja umetno svetlobo brez vsakršne omejitve. Do tega zaključka so prišli raziskovalci vseeuiliške očne klinike v Muenstru v Zvezni republiki Nemčiji.

Vseeuiliški raziskovalci so ugotovili, da človeško oko ni samo nekakšna fotografska kamera, ki posreduje človeku videz zunanjega sveta, temveč opravlja tudi zelo pomembna funkcija presnavljanja raznih materialov v telesu s pomočjo svetlobnih dražljajev.

Do teh ugotovitev so prišli med drugim tudi s primerjanjem količin raznih hormonov v telesih slepih ljudi in tistih, ki normalno vidijo. Svetloba namreč zelo vpliva na proizvodnjo številnih hormonov, ki so velikega pomena za človeško zdravje.

Med drugim svetloba direktno vpliva na hormon ACTH, katerega funkcijo regulira hipofiza. Ta hormon pa regulira delovanje kortizola. Zaradi prevelike svetlobe na lahko kortizon neugodno vpliva na organe in povzroča razne strese.

Doslej je pri graditvah stanovanjskih in delovnih prostorov (posebno teh zadnjih) veljalo zmotno prepričanje, da ni potrebna za umetno svetlobo nobena omejitev. Čim bolj svetlo je v delovnem prostoru, tem večji je delovni učinek. To mnenje je zgrešeno, ker ob preveliki količini umetne svetlobe začne stornilnost opadati. Strokovnjaki svetujejo naj količina umetne svetlobe v delovnih prostorih znaša največ 750 luks (enota za merjenje svetlobe) in ne 2000 kot delajo navadno. Le pri nekaterih delih naj se uporablja večja svetloba le z namiznimi svetilkami.

RADIO TELEIZIJA

Nedelja, 9. julija 1978

TRST A

8.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00
Poročila: 8.15 Dobro jutro po naših: 8.30 Kmetijska oddaja: 9.00 Maša: 9.45 Vedri zvoki: 10.30 Danes obiščeemo Jezero: 11.05 Mladinski odri: «Bogdanova zmaga»: 11.35 Nabozna glasba: 12.15 Glasba po željah: 13.00 Oprostite... samo nekaj besedi: 13.20 Poslušajmo spet: 15.00 Nedeljsko popoldne: Sport in glasba, Prenosi z naših prireditelj.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 21.30 Poročila: 7.05 — 8.00 Glasba za dobro jutro: 8.45 Oddaja z Gisello Pagano: 10.00 Z nami je...: 10.15 Glasbeni portret: 10.40 Glasba in glasbi: 11.00 Drogodki in odmevi: 11.15 Kim, svet mladih: 11.45 Festivalbar: 12.00 Pogovor s poslušalci: 12.10 Glasba po željah: 14.00 Pisce na i: 14.00 Avto story: 14.33 Najpopularnejše popevke tedna: 15.00 Posobna oddaja iz Furlanije: 15.15 Folk in ne: 15.45 Plošče: 16.00 Pojejo Pointer Sister: 16.30 Koncert: 17.30 Sosednji kraji in ljudi: 17.50 in 18.45 Od hiše do hiše: 18.30 Primorski dnevnik: 19.30 Primorska poje: 21.00 Srečanje z našimi pevci: 21.40 Rock party: 22.15 Majhna dela velikih mojstrov: 23.00 Plesna glasba.

RADIO 1

8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Poročila: 6.00 Glasbeno prebujenje: 6.30 Praznična glasba: 9.30 Maša: 10.15 V prvi vrsti: 10.30 Nastopajo «Vianella»: 11.45 Glasbena oddaja z Enzom Jannaccijem: 13.30 Glasba in gostje: 16.00 Radio punk: 17.30 Glasba in glasbi: 19.30 Rdeča plošča: 20.00 La Boheme, opera: 22.00 Koncert lahke glasbe.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.55, 19.30 Poročila: 6.00 in 7.55 Vprašanja Radiu 2: 8.15 Danes je nedelja: 8.45 Popevke za vsakogar: 9.35 Gran Varieta: 11.00 in 11.35 Ne, ni BBC! 12.30: Revival: 12.45 Nagradna oddaja: 13.40 Glasbeni program: 14.00 Chanteuse e sciantosa, povest: Nedeljske popevke: 15.00 Plošče: 16.00 Ustavite čas, prosim - radijska drama: 17.00 Glasba in sport: 19.00 Francoske pesmi: 19.50 Franco Soprano: Opera '78: 21.00 Dunajski festival 1978.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.00 Poročila: 7.15 Danes je nedelja: 8.15 Zdravo, tovariši vojaki! 9.07 Radijska igra za otroke: 9.39 Skladbe za mladino: 10.05 Se pomnite, tovariši...: 11.05 Nedeljska panorama lahke glasbe: 11.30 Humoreska tega tedna: 11.0h Glasbena medigra: 12.15 Glasba po željah: 14.20 Za kmetijske proizvajalce: 14.45 Orkester Nelson Riddle: 15.05 Nedeljsko popoldne: 17.00 Zabavna radijska igra: 20.35 Lahko noč, otroci!: 20.45 Glasbene razglednice: 21.00 V nedeljo zvečer: 23.20 Skupni program JRT

Ponedeljek, 10. julija 1978

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila: 7.20 Dobro jutro po naše: 7.45 Poletna beleznica: 8.05 Prijateljsko iz studia 2: 9.05 V svetu jugoslovanske lahke glasbe: 9.30 Živalstvo Jadranskega morja: Brizgači: 9.45 Ritmična glasba: 10.05 Koncert sredi jutra: 10.45 Gugalnica: 11.00 Naš gorski svet: 11.35 Plošča dneva: 12.00 Poslušali boste: 13.15 Slovenske ljudske pesmi: 13.35 Od melodije do melodije: 14.00 Spoznavajmo globe: 14.20 Koncerti «Live»: 15.35 Uspešnice, naše dežele: 16.30 Jazzovska glasba: 17.05 Deželni orkestri: 17.30 Glasbena panorama: 18.05 Čas in družba: 18.20 Za ljubitelje operne glasbe.

KOPER

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 21.30 Poročila: 7.05 — 8.00 Glasba za dobro jutro: 10.00 Z nami je...: 10.15 Majhna radijska scena: 10.40 Glasba in glasbi: 11.00 Kim, svet mladih: 11.45 Festivalbar: 12.00 Na prvi strani: 12.05 Glasba po željah: 14.00 Oddaja o sportu: 14.10 Plošče: 14.33 Diskoteka: 14.35 Folk glasba: 15.00 Glasbeni album: 15.32 Valčki, polke in mazurke: 16.00 Orkester Caraveli: 16.40 Flash glasba: 16.45 La Vera Romagna: 17.00 Pismo iz...: 17.40 Glasbeni notes: 18.00 Ob petih popoldne: 18.30 Primorski dnevnik: 19.00 Glasbeni cocktail: 19.35 iz zborovske arhiva: 21.00 Orkestri lahke glasbe: 21.32 Rock party: 22.00 Discoteca sound.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila: 6.00 in 7.20 Glasbeno prebujenje: 8.30 Glasbeni odmor: 9.00 Radio anchio: Glasbeno-govorni program: 11.30 Pozdravi in poljubi: 12.05 in 13.30 Vt in jaz '78: 14.05 Glasbena oddaja: 14.30 Edith Gassion ali Edith Piaf: 15.00 Poletje z nami: 17.05 Bojovnik iz Cromwella, 3. del: 17.15 Zgodovina ameriških Indijancev: 17.55 Avtorjeva pesem: 18.35 Gledališče in komike: 19.10 Nabozna oddaja: 19.15 Plošče: 19.50 Evropski objektiv: 20.25 Dvestoletnica «La Scala».

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 19.00 Poročila: 7.20 Rekreacija: 7.50 Dobro jutro, otroci!: 8.30 Iz naših sporedov: 9.08 Glasbena matineja: 10.05 Počitniško popotovanje: 10.20 Pesmice na poteku: 10.40 Vedre melodije: 11.40 Turistični napotki: 12.03 Za vsakogar nekaj: 13.10 Veliki revijski orkestri: 13.30 Kmetijski nasveti: 13.40 Pihalne panoreme lahke glasbe: 13.30 Humoreska tega tedna: 11.0h Glasbena medigra: 12.15 Glasba po željah: 14.20 Za kmetijske proizvajalce: 14.45 Orkester Nelson Riddle: 15.05 Nedeljsko popoldne: 17.00 Zabavna radijska igra: 20.35 Lahko noč, otroci!: 20.45 Glasbene razglednice: 21.00 V nedeljo zvečer: 23.20 Skupni program JRT

Nedelja, 9. julija 1978

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 Maša
11.55 Nedeljska srečanja
13.00 Mala bela kraljica
13.30 DNEVNIK
18.15 Na mejah Arizone, TV film 1. epizoda
19.00 Sinje, skržati in pahljace
Nedeljska poletna oddaja
20.00 DNEVNIK
20.40 La caduta delle aquile: Ascesa e caduta di un cancelliere — 3. del
21.35 Predniki, risani film
22.00 Sportna nedelja
22.30 Napovedi programov za prihodnje dni
Ob koncu DNEVNIK in

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. URI
13.15 Srečanje s Fatback Band
13.30 Dnevnik 2 — Neposredni sport
18.15 Tukaj risanke!
18.55 Nove prigode Arsenia Lupina: Skrivnost Gsvessa
Vremenska slika
19.50 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.00 Dnevnik 2 — Nedelja sprint
20.40 All'arca! All'arca!
21.45 DNEVNIK 2 — Dossier
22.40 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
22.55 Jazz koncert:
PAUL BLEY

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

10.05 Za nedeljsko dobro jutro: Ansambel Borisa Kovčiča
10.55 Dimtirije Tucovic — TV nadalj.
12.00 Hunderjevo zlato — TV nadalj.
12.30 Kmetijska oddaja
13.30 DNEVNIK
16.40 Britanska enciklopedija
17.05 Split 78
18.20 Okrogli svet
18.40 PETE IN TILLIE
Film z Carol Bennett, Geraldine Page in Walter Mathau
20.30 DNEVNIK
21.00 S polno paro — TV nadalj.
22.05 Sonce za dolarje — dok.
22.35 DNEVNIK
22.55 Sportni pregled
23.25 Motorne dirke v Prnjavorju

Koper

17.30 Atletika
20.30 Otroški kotiček
21.00 27 kanal
21.15 Stičišče
21.35 POČITNICE V SNEGU
Film z Valerijo Fabrizi in Franco Fabrizi
23.05 Kar bo, pa bo — Zabavno glasbena oddaja.
Zagreb
11.30 Poljeće s Katicio
19.00 Družina črnega perja
21.00 S polno paro
22.05 Splitke obrobne zgodbe
SVICA
18.55 Divji bik — TV film
19.50 Glasba F. Schuberta in F. Chopina
20.40 Svet v katerem živimo: Helsinki
21.45 Michele Strogoff — 1. del

Ponedeljek, 10. julija 1978

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Koncert ob 13. uri: Igor Stravinsky
13.30 DNEVNIK
13.45 Iz Parlamenta
18.15 Risanka
18.25 Gioco a città
19.20 Zorro: Herojski podnarednik — TV film
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 SENILITA'
Film s Claudio Cardinale
22.30 Letalsvo v svetu
Ob koncu DNEVNIK, Danes v Parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

13.30 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.15 Laboratorij 4
18.00 Recco: vaterpolo
18.15 Program za otroke: Misi — 4. del
18.40 Iz Parlamenta
DNEVNIK 2 — Sportne vesti
19.00 Programi pristopanja
19.15 Veselja sola
19.45 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.40 Močnejši spol
21.15 Benny Hill show
21.40 Balet Mathe Graham
22.30 Rubrika o judovski kulturi
Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadnje vesti

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.00 Ljudje in zemlja
19.05 Obzorik
19.15 Velikanska enciklopedija
19.45 Mladj za mlade
20.15 Risanka
20.30 DNEVNIK
21.00 Jezerska vila — TV drama
22.20 Kulturne diagonale
23.05 DNEVNIK
21.00 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.35 Skrivnosti Jadrana: Unije, otok, ki izginja - dok.
22.05 W. A. Mozart: COST FAN TUTTE opera, 1. dejanje
23.25 Baletni večer: «Maska rdece smrti in Za bava na zodiakovem vrtu

Zagreb

19.05 TV kolebar
19.15 Deček in očala
19.30 Dositejeve basni
20.30 DNEVNIK
21.00 Smrt Toma Bakrana — 1. del drame
22.20 Glasbeni trenutek
22.25 Mozaik
23.10 DNEVNIK
23.25 600 dni do pravice
SVICA
19.15 Program za najmlajše
19.20 Bim bum bam in Arturove prijode
19.30 DNEVNIK
20.55 Mladi pridigar
21.45 TV enciklopedija

Locandina: 23.00 Jadranska srečanja.

SOBOTA, 15. julija

17.25 Snučanje na vodi: 17.55 Pred šahovskim dvobojem Karpov - Korčnoj: 18.10 Risanka: 18.15 Jakca: 19.15 A. Petrovič: Crni petek, drama: 20.30 Dnevnik: 21.00 Bajtarja, nanizanka: 21.50 Sever - Severozahod, film: 00.00 Dnevnik: 00.15 Pregled sporeda.

KOPER

20.30 Otroški kotiček: 21.15 Dnevnik: 21.35 Govori obramba: Tujec, TV film: 22.25 Mladinski greh, film.



Industrija
bombažnih
izdelkov - Kranj

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV IBI KRANJ PROIZVAJA KVALITETNE JACQUARD-SKE ZAVESE V SODOBNIH VZORCIH IN V BOGATEM ASORTIMANU, DEKORATIVNE TKANINE IN GRADLE PO KONKURENČNIH CENAH



PIAGGIO

EKSKLUZIVNA PRODAJA
ORIGINALNIH NADOMESTNIH DELOV

«CONCESSIONARIA RÖTL»

TRST

Ul. S. Francesco 46 - Tel. 7

Od zaporov do Kvirinala

(Nadaljevanje s 1. strani)

zašel direktnega spopada z zaso-
vraženim režimom. S ponarejenim
potnim listom se je vrnil v
Italijo, toda tedaj je bil v na-
prvih mestih policijskih seznamov
kot eden od najbolj nevarnih e-
lementov. Kmalu po povratku je
bil Pertini zdan, policija ga je a-
retirala v Pisi in postavila pred
zloglasno posebno sodišče, ki ga
je obsodilo na deset let in devet
mesecev zapora. Od takrat, no-
vembra 1929, se začne Pertinije-
va trnjeva pot skozi fašistične za-
pore in v konfinaciji. Prvi dve le-
ti je preživel v samici v zaporu
Santo Stefano. V strašnih pogojih
je njegovo zdravje opesalo, pri-
tisk antisfašističnega javnega mne-
nja v tujni pa je končno prisili-
lo fašistične oblasti, da so ujet-
ni-ku naklonili bolj človeško rava-
nje. Premestili so ga v Turi pri
Bariju, kjer je bil med drugimi
zaprati tudi Antonio Gramsci, s ka-
terim je kljub pogostim ostrim
diskusijam postal velik prijatelj.
Naslednja etapa je bilo «sodno
zdravilišče» v Pianosi, kjer je
zaradi spora z nekim paznikom do-
živel novo obsodbo na devet me-
secev zapora.

Ko je zaradi amnestije pred-
časno prišel iz zapora, si fašistični
režim ni mogel privoščiti, da bi
takega človeka pustili na svobodi.
Zato so ga poslali v konfinacijo
naprej na otok Ponzo, nato pa na
otoko Tremi skupaj z navadni-
mi kriminalci. Pertini je protesti-
ral, uprizoril gladovno stavko in
se tako znašel v zaporu v Ven-
totene. Ko se je zaključilo obdobje
konfinacije, so ga takoj spet kon-
finirali za nadaljnjih pet let. Ko-
mal je bil spet na svobodi, augu-
sta 1943, se je z novo vmeno vr-
gel v boj, toda spet je bil aretiran in
obsojen, tokrat na smrt. Življenje
si je rešil z uspešnim pobegom med
selitvijo iz enega zapora v druge-
ga. Tokrat je bil dokončno svo-
boden. Tako se je vključil v od-
porniško gibanje in bil kmalu i-
menovan na vodilne vojaške polo-
žaje. S svojim delom o boju pro-
ti nacifazizmu si je zaslužil zlato
medaljo odprdnosti.

Po osvoboditvi je Pertini za-
stavljal vse svoje sile v izgradnjo nove,
demokracije države. Bil je član
ustavodajne skupščine, nato pa
pet zakonodajnih dob zaporedoma
član parlamenta. Angažiran je bil
v socialistični stranki, v kateri se
je venomer boril za premostitev
struj, pospeševal pa se je tudi po-
litičnemu «samikarstvu», naprej v
socialističnem glasilu «Avanti» in
nato v genovskem dnevniku «La-
noro nuovo».

Leto 1968 pomeni za Pertinija
novo spremembo: izvoljen je za
predsednika poslanske zbornice,
to funkcijo pa obdrži celih osem
let. Tu je pokazal svojo po-
litično sposobnost, svojo korek-
tnost, pa tudi trdo voljo. Ko je
bilo treba reševati delicate spore,
s svojimi pikirami, ampak do-
hoditimi pripombami, s svojo člo-
veško toplino in osebno simpatijo
si je pridobil veliko prijateljev tu-
di med političnimi nasprotniki.
Prav ob tej priliki je pokazal, da
je človek, ki se zna postaviti nad
strankarskim interes, ki ima
globok čut pravičnosti. Te vrli-
ne, skupaj z veliko moralno stro-
gostjo in premočrnostjo, so goto-
vo jamstvo, da bo v prihodnjem
sedemletju na Kvirinalu človek,
ki bo najbolje znal predstavljati
— kot določa ustava — nacionalno
enotnost. (tm)

Antonio Canepa
namesto Pertinija
v poslanski zbornici

GENOVA — Mesto, ki je ostalo
prazno v poslanski zbornici ob iz-
volitvi posl. Pertinija za predse-
dnika republike, bo zasedel Anto-
nio Canepa, ki je bil na volitvah
20. junija 1976 prvi neizvoljen na
list: PSI v Genovi. Canepa je star
38 let, poučuje na fakulteti za po-
litične vede genovske univerze ter
je že bil poslanec v prejšnji zako-
nodajni dobi.

SPORT SPORT SPORT

TENIS

MOŠKI FINALE V WIMBLEDONU

Tretja zaporedna zmaga Šveda Borga

V finalu je premagal «večnega» tekmeča Jimmyja Connorsa s 3:0

WIMBLEDON — 22-letni Šved
Bjorn Borg je včeraj še enkrat po-
trdil, da je trenutno najboljši teni-
ski igralec na svetu. V moškem fi-
nalu mednarodnega turnirja v Wim-
bledonu je premagal Američana Jim-
myja Connorsa s gladkim 3:0 in ta-
ko tretjič zaporedoma osvojil prvo
mesto na tem turnirju. S tem je iz-
načil številu zaporednih zmag An-
gleza Perryja, ki je bil «kralj» Wim-
bledoma v letih 1934 - 36.

Ceprav je v setih zmaga Borga
dokaj prepričljiva, pa se je moral
Šved pošteno potruditi, da je strel
odpor žilavega nasprotnika. Igra o-
beh igralcev je bila zelo kvaliteta,
vseeno pa je bil Borg za razred bolj-
ši in to predvsem zaradi izredno
močnih in dobro plasiranih servisov,
ki so v odločilnih trenutkih sreča-
nja povsem zmogli Connorsa.

Z zmago v Wimbledonu je osvojil
Borg še tretjega izmed štirih veli-
kih teniških turnirjev. Za osvojitev
«Velikega Slama», tj. zmage na vseh
štirih velikih turnirjih, mu sedaj
manjka le še zmaga v Forrest Hillsu.

Rezultati:
Moski finale:
Borg (Švedska) — Connors (ZDA)
6:2, 6:2, 6:3

Finale moških dvojic:
Hewitt (Juž. Afrika) in MacMillan
(N. Zel.) — Fleming in McEnroe
(oba ZDA) 6:1, 6:4, 6:2

KOLESARSTVO

TOUR DE FRANCE

Španec M. Lasa
prvi v Biarritzu

BIARRITZ — Španec Miguel Ma-
ria Lasa je zmagal v deveti etapi
kolesarske dirke po Franciji. V kon-
nem sprintu je premagal bivšega
«elderja» skupne lestvice, Nizozem-
ca Raasa in Belgijca De Meyerja.
Belgijec Joseph Bruyere je še ve-
dno na prvem mestu skupne lestvi-
ce pred Francozom Bossiomom.

Včerajšnja etapa je v glavnem po-
tekala enolično, saj je edini aktiven
kolesar bil prav Jan Raas, ki je ne-
kajkrat poskušal pobegniti iz glavni-
ne, a mu ni uspelo. Kolesarji so se
pokazali vsi skupaj pred ciljem, La-
sa pa je presenetil vse in zaslužio
osvojiti zmago. Naj povemo, da je
malo pred ciljem padel Belgijec F.
Maertens, a brez hujših posledic.

Vrstni red:
1. Miguel Maria Lasa, ki je prevo-
zil 233 km v 6.43.10"
2. Raas (Niz.)
3. De Meyer (Bel.)
4. Danguillaume (Fr.)
5. Thaler (ZRN)

SIVALNE STROJE

SINGER

od 140.000 lir dalje,
v različnih izvedbah in po ugod-
nih cenah vam nudimo

Kosmina Sergij

Nabrežina center 156
Tel. 200-123

ROLICH

NABREŽINA

Kamnelomi 35/c — Tel. 20-03-71



KERAMICNE PLOŠČICE
SANITARJE

Skupna lestvica:

1. Bruyere (Bel.)	44.42'08"
2. Bossis (Fr.)	po 2'07"
3. Knetemann (Niz.)	2'56"
4. Hinault (Fr.)	3'32"
5. Zoetemelk (Niz.)	4'11"

AMATERSKI «GIRO»

Italijan F. Stiz
končni zmagovalac

SOVIGLIANA (Firence) — Fausto
Stiz iz Lombardije je končni zma-
govalec amaterske kolesarske dirke
po Italiji, ki je startala v Trstu in
se je včeraj zaključila v Sovigliani.
Zadnja etapa na kronometer ni pri-
nesla presenečenj kljub zelo dobri
vožnji Fedriga in Šveda Prima. F.
Stiz je imel preveliko prednost, ta-
koj za njim pa se je uvrstil njegov
klubski tovariš Pozzi. Tujci so pre-
cej razočarali, edini ki se je izkazal
je na koncu bil Šved Prim.

Končna lestvica:
1. Fausto Stiz
2. Pozzi
3. Fedrigo



26. JUBILEJNE
MEDNARODNE
POLETNE
KULTURNE
PRIREDITVE

DANES, 9. julija, ob 20.30
poletno gledališče
Zupancic: VERONIKA DESE-
NISKA, šentjakobsko gledališ-
če Ljubljana

JUTRI, 10. julija in
TOREK, 11. julija, ob 20.30
poletno gledališče
FRANCOSKI SANSONI
Les Freres Jacques, Pariz

SREDA, 12. julija, ob 20.30
poletno gledališče
ACI BERTONCEJ, klavir -
spored: Beethoven, Krek, Ra-
vel, Chopin

ČETRTEK, 13. julija, ob 20.30
viteška dvorana
JANEZ BOKAYSEK, violina
LEON ENGELMAN, klavir
Spored: Handel, Schumann,
Srebotnjak, Kreisler, Paga-
nini

PETEK, 14. julija, ob 20.30
poletno gledališče
SIMFONICNI ORKESTER
RTV LJUBLJANA
Dirigent: Marko Munih
Solist: Michael Roll, klavir,
London

SOBOTA, 15. julija, ob 20.30
predverje
SLOVENSKI KOMORNI OR-
KESTER
Dirigent: Anton Nanut
Solist: Drago Golob, oboa

Vstopnice v prodaji vsak dan,
razen sobote in nedelje, od 11.
do 13. in od 18. do 19. ure pri
blagajni Festivala

Mali oglasi

CARLI VIRGILIO sporoča vsem pri-
jateljem in znancem, da je odprl
novo prodajalno vseh vrst starih in
novih avtomobilov. Na zalogi 500
68 72, 850 68, A 112 72, NSU 1200
72, mercedes 200 D 70, 124 coupé
1600 74, AR 1300 75, 1500 C 66, tau-
nus 1300 73, 128 71, 124 68 in še
druge na izbiro. Obiščite nov sa-
lon v Ulici Brigata Casale št. 7,
tel. 826084.

CITROEN — mehanična delavnica
Cavalli, tudi drugih avtomobilov UL
Rittmayer 4/a.

POIJE V RIM? V slovenskem
hotelu Bled imate na razpolago ho-
telne usluge po različnih cenah, re-
stavratorijo z jedili po naročilu, za-
prt parkirni prostor, ugodno menja-
vo dinarjev. Vsaki vaši prošnji rade
volje ustrezemo. Obrnite se na u-
pravo hotela Bled, Via S. Croce in
Gerusalemme 40, 00185 Rim telefon
06/777102.

ZELITE se poročiti? Informacije a-
gencija «Conoscenza», UL Pellicceria
6, Videm — odprto ob sredah, so-
botah popoldan in ob nedeljah do-
poldan, Tel. 295923.

ISČEMO STANOVANJE V NAJEM
ali pa za kupimo. Tel. 810767 v
dopoldanskih urah.

TRZASKA DRUŽINA brez otrok išče
za lažje domače delo stalno hišno
pomočnico. Odlični pogoji, tel. ob
opoldanskih in večernih urah na
št. 762975.

Prispeljate za
DIJAŠKO MATICO

Informacije SIP delničarjem

SIP SOCIETA' ITALIANA
PER L'ESERCIZIO
TELEFONICO p. a.

s sedežem v Turinu. V celoti vplačana glavnica
L. 560.000.000.000, vpisana pri turinskem sodi-
šču v seznam družb z registrsko številko 131/17

ZVIŠANJE DRUŽBENE GLAVNICE

Kot znano je od 19. junija v teku operacija za zvišanje
družbene glavnice od 560 na 880 milijard lir; od istega dne
se tudi izplačujejo dividende za poslovno leto 1977, ki zna-
šajo 140 lir bruto za vsako delnico. Zaradi tega, medtem
ko je 16. junija SIP kotirala 1.671 lir, od 19. junija kotira
«ex totius», se pravi brez kupona dividende za 140 lir in
opciskega kupona, katerega poprečna vrednost je po oce-
ni odbora turinskih borznih operaterjev 338 lir.

To je vzrok, da je kotacija padla s 1.671 lir 16. junija na
1.213 lir 19. junija.

Obenem opozarjamo, da 18. julija 1978 zapade rok za
operacije pri poverjenih blagajnah.

**VOLKSWAGEN
DERBY**

...v tem «zadku»
je največji prtljažnik:
celih 515 litrov!

motor z 900 kub., 40 KM in 132 km/h
ali s 1100 kub., 50 KM in 142 km/h
poraba (pri 100 km/h) 6,6-6,7 l/100 km

...in za poskusno vožnjo
ga dobite tu

ZASTOPNIK:
DINCONTI
Ul. Coronio 33 — Tel. 76-23-81 — TRST
NADOMESTNI DELI — SERVIS

Restavracija
«DA FLEGO»

TR21C (Monfalcone)
Ul. Bagni 39 - Tel. (0481) 73389

Velika banketna dvorana: poro-
ke, burme, obhajila ipd. Domača
kuhinja z ribjimi specialitetami
in divjačino. Veliko parkirišče.

V DOLINSKI OBCINI prodam dvo-
sobno komfortno stanovanje. Tele-
fonirati na št. 812489 v večernih
urah.

ZARADI nestalnega zdravja prodam
kopalni stroj (scavatrice). Tel.
228164 ob večernih urah.

SEDEŽNO GARNITURO iz rdečega
umetnega usnja, malo uporabljeno
prodam. Tel. 65455.

Gostilna
SILVESTER
NABREŽINA

vabi na novi urejen vrt, kjer so
na razpolago specialitete na žaru:
čevapčici, raznjiči, piščanci itd.

VELIKI SALON POHIŠTVA

EDI MOBILI
UL. G. DI VITTORIO, 12/1
TRST — TEL. 813301

SPALNICE
DNEVNE SOBE
SPREJEMNICE
VHODI

SODOBNO IN STILNO POHIŠTVO KVALIFICIRANO OSEBJE ZA SERVIS IN GARANCIJO
IZBRANI ARTIKLI — ugodne cene! Odkup rabljenega pohištva po ugodnih cenah
IZREDNA RAZSTAVA POHIŠTVA ZA KUHINJE
Posebno ugodni pogoji za prodajo v Jugoslavijo!

il negoziello

nuova **silan**
TREVIRA
2000

ENOBARVNI
JAQUARD
FANTAZIJA
TISKANINE IZ:
TREVIRA 2000
VOLNE
BOMBAŽA
MEŠANIH PREDIV

**MESEC PRODAJE
OSTANKOV**

od 11. do 29. julija

TRST - Drevored XX. septembra 16 - Telefon 730298